

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnishvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Izhaja vsak dan zvečer izveniši nedelje in praznike.

Inserti veljajo: petstotinska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6.50
na mesec	2.30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7—
na mesec	2.30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knaflcove ulice št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovinci!

Iz hladnih grobov in temnih ječ Vam doni opomin na one prežalostne dni, ko je pred letom močila ulice ljubljanskega mesta slovenska kri.

V par dneh obhajamo obletnico tistih dogodkov, ki so Lundru in Adamič ugrabili mlado življenje, premnogim drugim pa vzeli zdravje ali zlato prostost. Naš narodni ponos nam veleva, da obhajamo ta dan v tihi žalosti — 20. september bodi slovenskemu narodu splošni žalni dan. Vsa Slovenija naj obleče v teh dneh žalno obleko, raz sleherne slovenske hiše naj plapolja črna zastava.

Adamič in Lunder sta padla v boj, ki ga bje ne-le slovenski narod, marveč vesoljno avstrijsko Slovanstvo že stoletja za svoj obstoj in napredek. Čutimo, in dogodki zadnjega časa dokazujejo, da se je ravno sedaj ta boj do skrajnosti poostiril. — Slovenstvo bje odločilno bitko, gre za biti ali ne-biti našega naroda.

Bratje! Ob obletnici pohiti sleherni zavedni Slovenec na pokopališče, da obišče žrtvi, ki sta padli 20. septembra 1908 v boj za našo stvar in da si nabere ob njunem grobu novega navdušenja.

Slovinci! Prihodnjo nedeljo obnovimo na grobu nepozabnih septembrskih žrtev prisego, da hočemo vstrajati v boju za našo staro pravdo do končne zmage!

V znamenju te obljube, plapolaj tudi naša bela Ljubljana v črnih zastavah.

Podpisani odbor pozivlja torej vse Slovence in Slovenke, da se udeležijo prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m. priredbe narodnega žalovanja. Naj bo to mirna in dostojna manifestacija naših čustev: plakamo na grobovih mrtvih, navdušujemo se, veselimo se in gorimo za one, ki hočejo, da narod Slovencev živi polno narodno življenje.

V Ljubljani, 14. septembra 1909.

Za odbor:

Dr. Ivan Tavčar,
deželni poslanec.

20. IX.

V ponedeljek bo obletnica one žalostne noči, ko je slovenska kri močila ljubljanska tla. Vse, povodom te obletnice nameravane priredbe narodnega žalovanja je vladna prepovedala, celo skupni sprevod na pokopališče, petje na grobu in spominke govore.

Samo dvoje je dovoljeno, to namreč, česar vlada sploh ne more prepovedati, razobešanje črnih zastav in obiskovanje groba narodnih mučnikov Adamiča in Lundera.

V nedeljo, torej jutri, bomo mirno in dostojno, s tisto tiho slovesnostjo, ki je najbolj primerna resnobi spomina na 20. september, obhajali obletnico onih, ki sta bila na Pogačarjevem trgu ustreljena in onih, ki so bili tamkaj ranjeni. In spominjali se bomo tudi tistih, ki trpe v ječah...

Tiho, mirno in slovesno bomo častili spomin narodnih žrtev; storili bodo tako vsi, ki jim bje v prsih slovensko srce, vsi, ki čutijo narodno, vsi, ki imajo kaj pijetete.

Slovenska kri ni tekla zaman. Ta kri je oživila v vseh sreih narodno zavednost in užgala v njih sveti plamen slovenskega rodoljubja. Kravji dogodki 20. septembra so rodili slovensko napredovanje, kakor bi je sicer ne dosegli v dvajsetih letih.

Narodna dolžnost in najnavadnejša pijeteta nam velevala, da častimo v nedeljo spomin onih, ki so za slovenstvo krvaveli in šli zanj v mladih letih v grob.

Slovesno a mirno se naj to zgodi z razobešanjem črnih zastav in romanjem na pokopališče. Sramota vsakemu, kdor bi ta dan onefastil spomin na naše mučnike le z najmanjšim nedopustnim dejanjem.

Kličemo vsem poštenim Slovincem: ne dajte se zapeljati, ne dajte se premostiti od nikogar in tudi ne od svojih čustev. Mirno, dostojno in slovesno bodi narodno žalovanje. Kdor je zaveden, bo razobesil črno zastavo; kdor je neče razobesiti, naj pusti; silil ga ne bo nihče; kdor ima v srečju ljubezen do slovenstva, pojde na grob narodnih mučnikov, izkazat njih spominu čast in spoštovanje; kdor neče, naj ostane doma. Nismo še nikogar terorizirali in ga tudi ne bomo.

Pogled na črne zastave in obisk groba narodnih mučnikov bo z novo silo vzbudil v nas spomin na dogodek 20. septembra. Ob grobu Adami-

ča in Lundera se bomo spominjali svetih priseg, ki smo jih storili pred letom in z novimi pomlajenimi močmi se bomo lotili borbe in dela za osvobojenje slovenstva, za blagor in srečo našega naroda.

»In iz groba je pognala ena zlahtna rožica...« Ta zlahtna cvetka je slovenska narodna zavednost, ki se je vzbudila in porodila v slovenskih sreih, in ki se nam javlja tako krasna, ponosna in zmagovita, da nam daje sladke upe na prihodnost, na srečo vsega slovenstva.

Bodi čaščen in blagoslovljen spomin narodnih mučnikov, ki so za slovenstvo preivali kri in darovali življenje.

Užigalice.

(Monopol ali davek?)

Ministrski svet je v svoji seji dne 19. avgusta sklenil, opustiti nameravano zvišanje davka na pivo in je finančnemu ministru dr. Bilinske-mu naročil, naj poišče novih virov, iz katerih bi se mogli povečati državni dohodki.

Ta sklep ministrskega sveta je porodil celo vrsto projektov in med drugimi tudi predlog, naj država napravi ali monopol užigalice ali naj užigalice obdavi. Ta predlog je vze-lo finančno ministrstvo v pretres in danes je takorekoč že zagotovljeno, da bodo morale užigalice pomagati k povečanju državnih dohodkov in samo oblika, to je način, kako naj se to zgodi, še ni določena.

Projekt, ki ga sedaj študira finančno ministrstvo, ima že svoje nasprotnike. Eni se protijo tako monopoliziranju, kakor obdavi užigalice, ker so užigalice konsumno blago; drugi se protijo vladnemu projektu, ker sedanjemu finančnemu ministru nečje dovoliti novih davkov, dovolili pa bi jih brez zadržka drugi vladi.

Slednji ravnaajo zgolj iz političnih nagibov in ne prihajajo tu v poštev, s prvimi pa bi bilo vsako prekanje popolnoma brezplodno. Dejanske razmere so take, da država iz direktnih davkov absolutno ne more pokriti svojih potrebščin in da mora zato segati po indirektnih davkih in tudi po konsumnem blagu vsake vrste, naj so ti konsumni davki še tako malo simpatični.

Davek na užigalice ima med konsumnimi davki eno prednost: da plačujejo ta davek vsi sloji enako in da ne obremenijo samo ubožnejših slo-

jev, kakor davek na žganje in deloma tudi davek na pivo in na petrolej. Vsekako je bolje, da obdavi država užigalice, kakor kako drugo konsumno blago.

Znameniti nemški nacionalni ekonom Adolf Wagner je nekoč zapisal, da je davek na užigalice »immer ein Zeichen grosser Not des Staates«. Država je v velikih stiskah in to je vlado napotilo, da skuša celo iz užigalice dobiti novih dohodkov. V takih razmerah ne bo preostalo nič drugega, kakor koncedirati vladi davek na užigalice, a samo davek in nič več.

Z vsjo odločnostjo in preciznostjo se moramo namreč izreči zoper projekt, naj bi se upeljal državni monopol na užigalice tako, kakor je upeljan na tabak in na sol, da bi torej imela država vso produkcijo in vso kupčijo z užigalicami v rokah. Državi sami bi monopol ne prinesel nobene večje koristi, kakor le davek na užigalice, pač pa bi se z monopolom na škodo konsumentov, na škodo trgovine in na škodo industrijnega in trgovinskega razvoja vseh dežel podprlo nekaj posamičnikov.

Za misel, naj se uvede monopol na užigalice, se najbolj zavzema dunajska »Länderbank«, ki je finančnemu ministru predložila posebno spomenico. »Länderbank« ima v rokah 75% vse produkcije užigalice. Njej so se pridružili ostali fabrikantje užigalice, ki so imeli dne 6. t. m. na Dunaju shod, ter so se z vno-m zavzeli za monopol. Ta vna »Länderbank« in drugih fabrikantov užigalice je umljiva. Ako bi država uvedla monopol in prevzela sama produkcijo in razpečevanje, bi morala sedanje tovarne odkupiti in njih lastnikom odsteti lepe milijone. Nagib prizadevanju za monopol ima torej svoj izvor v želji, napraviti si-jajno kupčijo.

Ze uvedba monopola bi veljala ogromne milijone, dočim bi davek na užigalice ne prouzročil državi skoro nobenih stroškov. A tudi sicer bi imela država z monopolom velike stroške. V državnih podjetjih je re-žija veliko dražja, kakor v privatnih podjetjih. Prenehanje konkurence prouzroči vedno znatno podraženje delavskih sil, posebno še v državnih podjetjih, in otežkoči razprodajo. Avstrijska produkcija užigalice je dalje v veliki meri navezana na eksport, a da državna podjetja v trgovskem oziru nikdar tako ne funkcionirajo, kakor privatna, to je davno spozna-na resnica.

Izmed vseh držav ima samo Francija popolni, to je producijski in trgovski monopol na užigalice. A tudi Francija ga ni uvedla naenkrat, nego polagoma in obnesel se ji je samo zato, ker ima razsežne kolonije, kamor lahko eksportira svoje izdelke ne da bi se imela boriti s kako konkurenco. Takega monopola kakor Francija nima nobena druga država. Španska in Portugalska imata pač monopol, a dali sta produkcijo in prodajo v zakup. Grška kupuje sama v državni režiji užigalice in sicer v Avstriji, a je dala razprodajo v zakup. Nobena teh treh držav se ni upala sama prevzeti produkcije in razprodaje.

Ko je bila Italija v veliki finančni stiski in prisiljena napeti vi-jak konsumnih davkov do skrajnosti, je vzela v pretres tudi misel o monopolu na užigalice. Toda spoznala je, da monopol, naj se izvršuje v lastni režiji ali naj se da v zakup, ni za državo in za občinstvo nikdar tako koristen, kakor davek na užigalice in zato je z zakonom z dne 28. julija 1895 uvedla davek na užigalice in naložila tovarnam licenčni davek, ter izhaja pri tem kar najbolje.

Brez dvoma bi bilo tudi v Avstriji za državno blagajno najbolje, da uvede davek na užigalice, ki se pobira potom kolkov (bandlerolles) na posamične škatlice. Dohodek bi bil siguren, edini strošek, ki bi ga imela država, pa bi bili kontrolni organi.

Izrekli smo se zgoraj zoper monopol. To velja za obe obliki monopola, tako zoper projekt, da bi država prevzela produkcijo in razpečevanje, kakor tudi zoper projekt, da bi država proglasila monopol, produkcijo in razpečevanje pa dala v najem morda »Länderbanki« ali kakim drugim finančnim velesilam.

Kakor je posneti iz »N. Wr. Tagblatt« je finančni minister se naj-bolj naklonjen projektu »Länderbank« naj se proglasi monopol produkcije in razpečevanje pa naj se izroči v izvrševanje posebnemu podjetju. To je zakup, kakor je upeljan samo v najbolj bankrotnih evropskih državah, namreč v Španiji in v Portugalski in ki ga Italija ni hotela upel-jati, ker je bilo znano, kako škoda je imela Francija z zakupom predno je podpržala produkcijo in razpečevanje.

Se vedno so nekoliko v veljavi besede, ki jih je zapisal Montesquieu: »Gorje, kadar bodo zakupniki davkov veljali za dostojne ljudi«.

LISTEK.

Knjiga veselja.

(»Mali lord.«)

Gospod urednik! Sobotni feljton dr. R. Marna me je opozoril na novo knjigo »Mali lord«. Slišal sem mnogo o uspehu, ki ga je imela po tem romanu sestavljena igra enakega naslova v Ljubljani; spominjal sem se tudi, kako toplo in vneto so pisali o tej igri veliki dunajski listi, ki so »Malega lorda« predstavljali na dvornem gledališču na Dunaju in to me je napotilo, da sem si knjigo nabavil.

Prečital sem jo s slastjo in napravila mi je resničen užitek. Nisem čital še nič sličnega in zdi se mi, da kaj takega tudi še ni bilo spisano.

Kar je rekel dr. Marn v svoji oceni tega romana, je vse resnično in jaz podpisem vse z obema rokama. A v popolnitev te ocene, oziroma kot dostavek, bi morda ne bilo napačno, če omenite v svojem cenjenem listu še nekaj.

»Mali lord« bi se lahko imenoval »Knjiga veselja«, ker vzbuja v čitatelju tako čisto, tako blago, tako presrečno veselo razpoloženje, da se čuti kakor prerojenega. Človek pozabi na

vse skrbi, na vse kar mu življenje nane-se sitnosti in nadlog, in se samo veseli. Sugestivna moč tega romana je tolika, da prevzame tudi najčemernejšega človeka in ga navda s čuti neke posebne sladke zadovoljnosti. Ko sem v nedeljo popoldne prečital to knjigo, sem bil tako »židane« volje, da so se mi znanci čudili, dasi tudi sicer ne veljam za pustega patrona.

»Mali lord« je knjiga veselja za vsakega odraslega, posebno pa še za vsakega očeta in za vsako mater. Iz te knjige spozna sadove, ki jih rodi vzgojevanje z ljubeznijo. Iz mnogoletnih svojih skušenj vem, da je ogromni večini očetov in mater otroška duša s sedmimi pečati zapečate-na knjiga. Oštevanje in šiba sta edini vzgojni sredstvi, dokler se otrok tako vede, da ne pride do meje, kjer ga čakajo trpki opomini, psovke in zausnice, dotlej nihče ne vpraša za njegove čute, za njegove misli, za njegova veselja in za njegove bridkosti. Kako vse drugače vzgaja svojega otroka mati, ki se zna poglobiti v otrokovo dušo, ki si zna pridobiti zaupanje svojega otroka, tako da ji je njegovo srce na stežaj odprto, in kako vse drugače vzgojne sadove in vspehe dosega taka mati.

Ni je matere in ni ga očeta, ki bi ne želel, da bi njegov otrok ne bil vsaj od daleč podoben malemu lord-

junaku tega romana. Vsak oče bi bil srečen, če bi imel takega sina, vsaka mati bi bila blažena, če bi znala svojega otroka tako vzgojiti. Očetom in materam, ki bodo čitali to knjigo, velja moje vprašanje: Kaj mislite, da ni vsakega otroka mogoče tako vzgojiti, da bi bil tako vesel in dober, živahen in presrečen, jednat in pogumen, kakor ta mali lord? Mogo-če je, samo če imajo starši voljo, veselje in v srečju resnično razumno ljubezen do svojega otroka, ne tiste, ki pozna le cerkljanje in pretepava-nje, nego tisto pravo ljubezen, kateri je temelj skrb za otroka in potrpežljivost.

Vsak otrok je podoben mlademu drevescu, ki je pognalo iz zemlje. Eno drevesce rase samoposebi ravno kvišku, drugemu je treba pristaviti količek in mu s skrbjo pomagati, da raste ravno. Vesten in skrben vrtnar doseže to lahko, površen in malomaren nikdar.

»Mali lord« bi bil lahko knjiga veselja in razvedrila tudi za vsakega pedagoga, ker jim predločuje vzor dečka, to je vspeh dobre vzgoje.

Največje veselje in največji vžitek pa bo imela s to knjigo mladina. Čisto, presrečno veselje ji bo delalo čitanje tega zanimivega romana, pravo radost bo imelo s tem vrlim malim lordom in — kar je največje-ga pomena — zajela bo iz te knjige

več vzpodbude, kakor pa iz vseh opominov, nauk in batin. Knjiga ima na mladega človeka največji upliv in vedno se vede in še večkrat ne-vede ravna po njej. Fantje, ki čitajo »indijance«, hočejo vsi iti »na divji zapad«; fantje, ki čitajo Scher-lock Holmesa, hočejo vsi postati tatovi ali policaji. Mladina, ki bo čitala »Malega lorda«, bo vsa čutila v sebi hrepenenje biti tako vesela in ljubka, odločna in vrla, dobra in ljubezniva, kakor ta deček. Ko bi mi živeli v kulturnih razmerah, bi imela to knjigo vsaka šola, da, vsaka hiša, kajti odrasli kakor mladina bo našla v njej toliko lepega vžitka, za-jela iz nje tako veselo zadovoljno razpoloženje, kakor ga more podati le knjiga, ki je umotvor in ob enem pristopna vsakemu človeku.

Gospod urednik! Opozorite na to naše občinstvo kakor se vam zdi pri-merno in bodite prepričani, da storite s tem dobro delo, saj je prava zasluga preskrbeti svojemu bližnje-mu nekaj res veselih, res zabav-nih ur.

Nadučitelj K.

Vrnitev.

(V. F. Jelenc.)

(Dalje.)

Franc pa je stopil na ulico in kar nehote ga je zavedel korak na

pokopališče... Temno, tiho in tajni-stveno so se dvigali pred njegovim plašnim pogledom grobovi, mrzel veter je žvižgal okoli ostrih oglov na spomenikih, noč je bila temna, nebo zastrto z oblaki... dolgo časa je taval naokoli, predno je prišel do njenega groba, večkrat se je spotak-nil nad razhojeno gomilo ali pa se je zadel ob preperel križ, da je bolešno zaječal. Potegnil je izpod pelerine šopek in ga vrgel na grob... ni vedel zakaj je to storil, kakor sploh ni mogel razumeti, kako je sploh prišel na pokopališče. Dolgo časa je stal ob grobu, veter je šumel v posušeni starih vevih... prepereli križi so ječali, v vrhovih dreves je nekaj tajinstveno šepetalo... Franc pa je gledal predse, njegove oči so se upr-le v zemljo, kakor da hočejo prodre-ti črno prst in zagledati tam doli njo

Čas je tekla naprej in Francu se je začelo goditi dobro; dobil je več instrukcij pri uglednih rodbinah, kjer je poučeval klavir, tako da je porabil skoro ves dan s poučevanjem in si tako zaslužil lep denar. Preselil se je iz predmestja v sredino mesta, kjer je našel prijetno sobo. Ko se je popolnoma udomačil v svojem novem domu, porajale so se v njegovi duši misli, ki so ga navajale na novo red-no življenje... hotel se je dvigniti... toda zakaj... v sebi je nosil smrt,

Podjetje, ki bi vzelo monopol na užgalice v zakup, bi seveda gledalo, da poveča kar najbolj mogoče svoj dobiček, kar se more zgoditi samo na škodo in na stroške konsumentov, na škodo trgovstva in na škodo zaposlenega delavstva. V slučaju zakupa bi bilo občinstvo in trgovstvo izročeno na milost in nemilost privatnim spekulantom, podjetništvu, ki hoče kar največ profitirati in zaslužiti in bi v tem slučaju trgovci in konsumentje trpeli še veliko več, kakor če bi država izvrševala monopol v lastni režiji.

V poštev je pa vzeti še nekaj drugega, razen interesov konsumentov in trgovcev. Monopol pomeni, da se v zakupu »Länderbanke« ali kakega drugega podjetja izroči produkcija in kupčija z užgalicami nemškimi rokami za vedno in da se spravi tem potom južne Slovence pri tako vsakdanjem konsumnem blagu v gospodarsko odvisnost od nemškega kapitala. Vse naše gospodarske prizadevanje meri na to, da se osamosvojimo in pridemo do tega, da bomo vsaj potrebščine vsakdanjega življenja sami producirali. Le tako zamoremo Slovani pomnožiti svoje narodno blagostanje. Zdaj pa nas hoče država za vedno izročiti izkoriščanju nemškega kapitala in nam za vedno onemogočiti osamosvojenje celo na polju tako priproste produkcije, kakor so užgalice, ki spadajo med najbolj vsakdanje potrebščine. Vse razmere so danes take, da si Jugoslovani prav lahko ustanovimo svojo industrijo užgalic, ker je njih konsum med Jugoslovani v zadostni meri narasel in ker bi bili jugoslovanski užgalični industriji odprti trgi na Balkanu v vse drugačni meri, kakor nemški, in ker imajo Jugoslovani po legi svojega teritorija dane vse pogoje zagotoviti si izdaten eksport. Z monopolom bi bilo vse to za vedno uničeno in onemogočeno, od tod odločno nasprotovanje, v katerem bomo kakor je razvidno iz »Slovenca« popolnoma edini tudi s klerikali. Finančni minister dr. Bilinski naj si misel na monopol, kar iz glave izbije, ker mu že sedaj proročujemo, da bodo slovenski in hrvatski poslanci monopolnemu projektu z vso energijo nasprotovali.

Če že drugače ne gre, naj bo davek na užgalice — monopola pa Jugoslovani ne morejo dopustiti v nobeni obliki in na noben način.

K letnim poročilom srednjih šol na Slovenskem.

IV.

O pouku slovenščine.

Za slovenske dijake je slovenščina materni jezik in kot tak temelj vse izobrazbe. Pri drugih narodih je materni jezik obenem tudi učni jezik na vseh šolah ter se vrh tega prav intenzivno goji kot predmet. Na vseh avstrijskih nemških srednjih šolah so nemščini kot predmet v prvih dveh razredih posvečene po 4, v poznejših pa po 3 tedenske ure. V tem obsegu se goji slovenščina edino na srednjih šolah v Gorici, torej na celi gimnaziji 26, na celi realci 23 tedenskih ur. Na kranskih in štajerskih dvojezičnih gimnazijah ima slovenščina 18 ur, v Kočevju, Trstu, na Koroškem in v Ptuj sam po 16 tedenskih ur v osmih letih in v nekaterih oddelkih, skrupiranih iz različnih razredov. Na kranskih realkah je v sedmih letih 21 ur slovenščine, na tržaški, celovski in mariborski realki pa samo osem tedenskih ur v nižjih štirih razredih.

Nadalje so slovenščino učili profesorji, ki niso usposobljeni za slo-

venščino kot predmet, na sledečih zavodih: na nemški gimnaziji v Ljubljani ravnatelj Pucsko, ki baje niti ne zna slovensko govoriti — tako je tudi umevno, da tri četrtine dijakov te gimnazije obiskuje slovenščino, da pozneje dokažejo svojo »spoznavnost« za službe na Slovenskem — na gimnazijah v Beljaku in St. Pavlu ter na realkah v Celovcu in Trstu. Na mariborski realki je učil slovenščino profesor, ki je že pet let v pokoju. Na gimnaziji v Mariboru so nekdanji bili trije profesorji usposobljeni za slovenščino v višjih razredih, zdaj pa je samo eden in še ta je v prvi vrsti klasičen filolog ter le nerad uči slovenščino. Zakaj ravnateljstvo ni pravočasno razpisalo slavistiškega učnega mesta?

Kakor je neenakomeren pouk, tako se tudi pri maturi različno postopa glede slovenščine. Vsak nemški dijak dela pismeno in ustmeno maturi iz svojega maternega jezika. Le v maternem jeziku more dijak prav pokazati svojo duševno zrelost. To je tudi vodilna misel reforme zrelostne skušnje. Slovenski dijak ni bil povsod deležen te ugodnosti. Slovenska zrelostna naloga se ni pisala na gimnaziji v Trstu, na ljubljanski realki pa se je podal samo en tema, ne kakor drugod 3 na izbero. O ustmeni maturi iz slovenščine letna poročila ne povedo ničesar. Kolikor smo mogli izvedeti, delala se je ista samo na kranskih realkah in v Gorici, na gimnazijah pa ne. Kdo je kriv tega zastavljanja slovenščine, slovenski profesorji ali njih predstojniki? Kdo odločuje v ministru o slovenskih srednješolskih zadevah? Pravilno bi bilo: na zavodih, kjer se uči slovenščina obvezno, bi naj slovenski dijaki tudi iz slovenščine pri maturi dobili tri naloge na izbero, pri ustmeni pa bi se naj slovenščina menjavala z drugimi modernimi jeziki, kakor se na gimnaziji menjavata latinščina in grščina! S tem bi se varoval ugled in veljavnost slovenščine. Slovenski dijaki imajo sicer eno pismeno nalogo več, a v tej lažje dokažejo svojo zrelost nego v nemški. Ustmeno pa bi itak vsak naprej vedel, iz katrega jezika bo vprašan.

V.

Šolstvo — jasna slika političnih razmer.

Poleg letošnje statistike gimnazijcev in realcev v slovenskih deželah podajamo tudi podatke iz l. 1906 in 1907 (»Zora«, XIII., str. 90, 91, in XIV., str. 88, 89), da se vidi napredovanje, ozir. nazadovanje.

a) Gimnazijci:

Dežela	Leto	Slo- venci	Nemci	Ita- lijani	Hrvati
Kranjsko	1906	1447	216	4	?
	1907	1471	216	5	?
	1909	1668	238	4	10
Pri- morsko	1906	466	234	1242	?
	1907	455	242	1228	?
	1909	504	278	1335	213
Koroško	1906	106	845	5	?
	1907	110	866	5	?
	1909	107	821	6	2
Spodnje Štajersko	1906	651	582	—	?
	1907	634	591	1	?
	1909	545	589	—	—

b) Realci:

Dežela	Leto	Slo- venci	Nemci	Ita- lijani	Hrvati
Kranjsko	1906	446	247	19	?
	1907	476	215	13	?
	1909	537	205	5	12
Pri- morsko	1906	175	191	1282	?
	1907	202	224	1264	?
	1909	232	297	1301	20
Koroško	1906	7	335	4	?
	1907	5	344	5	?
	1909	7	366	7	2
Spodnje Štajersko	1906	7	234	—	?
	1907	11	236	—	?
	1909	10	225	2	2

ki je udarila na njegovo čelo neizbrisljiv pečat; vedel je, da bo nekega dne omagal, izgubil vso moč ... da pride dan, ko ne bo mogel več vstati ... in koliko hujša bo takrat njegova smrt, ako pogleda nazaj in vidi, da je začel živeti lepo in mirno, kako lepo da bi bilo njegovo življenje, da je odnekad živel tako; ako pa živi videla lepša, nervozno je zasledoval vsako njeno kretnjo, vsak njen korak ... Ona ga je opazila raz oder, pogledala je zdajzindaj nanj, in njen pogled je bil vedno tako vesel in smehljajoč ... Franc ni videl ničesar drugega, kakor samo njo ...

Predstava je bila končana ... Zadnji se je dvignil Franc raz sedež in odšel iz gledališča, bil je kakor omamljen; nekaj novega, neznanega je čutil v sebi ... ali je to ljubezen ... skoro polglasno se je zasmel pri ti misli, haha ljubezen, ljubezen umirajočega človeka ... Ustrašil se je te misli, siloma se je hotel otrestit vsega ... šel je v gostilno ... a ni imel obstanke; nevede je odšel v kavarno, kjer je videl vsaki dan igralce ... sedel je v kot in čakal ... svoje oči je uprl proti vratom, v svoji duši je bil prepričan, da mora ona priti, hotel ji je sugerirati, da jo čaka, da jo hoče videti ... Kadarkoli so se odprla vrata, se je zganil ... a nje ni bilo ... težko mu je del zatohtli kavarniški zrak napolnjen z izhlapljenimi žganja in tobakovega dima, iz

nila ravno proti njemu, da se je nasmešnila ... stresel ga je ta nasmeš, postalo mu je vroče, polastil se ga je nemir ... pogledal je na gledališki listek in našel njeno ime Erna Kleinova.

Celo predstavo ni pogledal Franc nikamor drugam, gledal je samo njo ... od trenutka do trenutka se mu je videla lepša, nervozno je zasledoval vsako njeno kretnjo, vsak njen korak ... Ona ga je opazila raz oder, pogledala je zdajzindaj nanj, in njen pogled je bil vedno tako vesel in smehljajoč ... Franc ni videl ničesar drugega, kakor samo njo ...

Predstava je bila končana ... Zadnji se je dvignil Franc raz sedež in odšel iz gledališča, bil je kakor omamljen; nekaj novega, neznanega je čutil v sebi ... ali je to ljubezen ... skoro polglasno se je zasmel pri ti misli, haha ljubezen, ljubezen umirajočega človeka ... Ustrašil se je te misli, siloma se je hotel otrestit vsega ... šel je v gostilno ... a ni imel obstanke; nevede je odšel v kavarno, kjer je videl vsaki dan igralce ... sedel je v kot in čakal ... svoje oči je uprl proti vratom, v svoji duši je bil prepričan, da mora ona priti, hotel ji je sugerirati, da jo čaka, da jo hoče videti ... Kadarkoli so se odprla vrata, se je zganil ... a nje ni bilo ... težko mu je del zatohtli kavarniški zrak napolnjen z izhlapljenimi žganja in tobakovega dima, iz

Pred vsem opazimo pri Slovencih ogromno večino gimnazijcev proti realcem. Na Koroškem in Štajerskem slovenskih realcev niti ni. — Sploh kažeta ti dve deželi žalostno lice. Na Koroškem se število slovenskih dijakov v zadnjih treh letih ni izpremenilo, kar pomenja pravzaprav nazadovanje. To število je za Koroško odločno premajhno. Saj pride en slovenski dijak komaj na 800 prebivalcev. Potrebna bi bila v Celovcu slovenska realna gimnazija.

Na Spodnjem Štajerskem smo v treh letih nazadovali za 103 dijake, to je skoro za 16%. Tamošnje slovenske stranke samo kmata rešujejo, a pozabljajo, da je narod samo z enim stanom enak pohabljen, ki nima vseh udov. Glavni vzrok nazadovanja je pomanjkanje primerno urejenega slovenskega šolstva. Nunja potreba je, da se razširijo celjski samostojni slovensko-nemški razredi v celotno in sicer realno gimnazijo. Kranjski Nemci imajo dve nemški gimnaziji, na katerih obeh skupaj je bilo samo 195 nemških dijakov. To število gotovo upravičuje v Celju pa je bilo 218 slovenskih dijakov slovensko gimnazijo v Celju, če imata 2 nemški gimnaziji na Kranjskem skupaj manj nemških dijakov. Zalibog, da je naša šolska družba sv. Cirila in Metoda finančijelno preslaba, da bi mogla ustanovljati srednje šole, kakor n. pr. dela češka »Ustredni matice školska«. Mariborska gimnazija se tudi vedno bolj pomenjuje. Leta 1900 je bilo še 72% slovenskih dijakov, letos pa le 60%. Tudi tam je edina rešitev samostojna slovenska (realna) gimnazija. Krava potrebna bi bile na Štajerskem slovenske meščanske in strokovne šole.

Na Kranjskem je dovolj slovenskih gimnazijcev, realcev pa še tudi ne. Hudo se čuti pomanjkanje slovenskih meščanskih in strokovnih šol, vsled česar se je tuje gospodarsko vsesal v deželo.

Na Primorskem je še najboljša številna razmerje med slovenskimi gimnazijci in realci; kaže se napredovanje, vendar je še obojih premalo. Koliko pa je Slovencev v raznih trgovskih, mornarskih in drugih strokovnih šolah? Nekako čudno dirne dejstvo, da je na tržaški gimnaziji 148 Slovencev, obvezno slovenščino pa obiskuje samo 126 dijakov; v nižjih razredih realke pa je 66 Slovencev, a je slovenščino obiskovalo samo 24 dijakov!

Vseh slovenskih gimnazijcev je 2855, realcev pa 796. En slovenski srednješolec pride na 330 prebivalcev. V celoti je še vedno premalo slovenskih srednješolcev.

Poglejmo še naše narodne sovražnike! Na Koroškem, Spodnjem Štajerskem in Kranjskem se je število nemških srednješolcev v zadnjih dveh letih celo znižalo, čeravno le neznatno. To je lahko umevno, če se pomisli, da na Kranjskem en nemški dijak pride že na 65 nemških prebivalcev, na Spodnjem Štajerskem ravno tako. Tu se sploh ne da več spraviti v srednje šole, ker že študira vse, zmožno in nezmožno. Na Kranjskem pada število gimnazijcev, ker hočejo obljubiti in vzdržati obe po krivici pridobljeni nemški gimnaziji. V spodnjestajerskih srednjih šolah je za 50% več nemških dijakov nego slovenskih. Letos je prvič celo slovenskih gimnazijcev več ko slovenskih; slovenskega prebivalstva pa je osemkrat toliko ko priseljenih Nemcev in potujčenih nemčurjev. Vsled tega preplavljanje z nemškimi uradniki po vsem Slovenskem!

Zelo poučna je srednješolska statistika na Primorskem. Nemških dijakov je tam skoro toliko kakor

slovenskih in dvainpolkrat toliko kakor hrvatskih. In vendar nemščina tam ni niti v deželi navadni jezik. V zadnjih treh letih je število nemških dijakov poskočilo za 150. To je uspeh nove železnice in neumorne nemške agitacije zadnjih let. Jasno se vidi nemški načrt, da pri eventualni novi ureditvi avstro-ogrskih dežel nikakor ne nameravajo izpustiti Primorja iz svojega vpliva. Nemci imajo na Primorskem 3 cele gimnazije in tri cele realke in že zahtevajo nemške paralele na mornarski šoli v Trstu. Slovenci nimamo nobene srednje šole, treba bo skrbeti za nje v Gorici in v Trstu.

Hrvati imajo eno gimnazijo v Pazinu in dobijo zdaj realno gimnazijo v Voloskem. Italijani imajo dve gimnaziji, eno realko in eno realno gimnazijo, ki je v višjih razredih realka. Razun tega imajo bogato razvito trgovsko, mornarsko, obrtno in drugo strokovno šolstvo.

Iz vsega tega se vidi, da slovensko srednje šolstvo sicer napreduje počasi, da pa je še daleč za sosednimi narodi in da čaka vse sloje še veliko dela in požrtvovalnosti, da pridemo na ono stopinjo, ki je potrebna za naš narodni obstoj.

Upamo, da te besede ne ostanejo glas vpijočega v puščavi, ampak da zbudijo v naši javnosti zanimanje za šolstvo in da se pri naših merodajnih činiteljih oglasi čut odgovornosti napram šolstvu, od katerega je odvisen napredek naroda.

Deželna električna centrala.

II.

Wasch' mir den Pelz und mach' ihn nicht nass. Tako si misli človek, kadar prečita zadnjič tudi v »Slov. Narodu« objavljeni članek kranjskega deželnega odbora in prav sedaj objavljeno brošuro. Kakor maček okrog vrele kaše, tako se smučje deželni odbor okoli jedra celega vprašanja, ne pove pa ničesar.

Rentabiliteta — to je odločilno za celo stvar. Šele kadar bomo imeli natančno in dobro podprt račun o rentabiliteti deželne električne centrale, šele tedaj bo mogoče izreči določno sodbo, ali kaže sezidati centralo ali ne.

Kakor znano, hoče deželni odbor, naj dežela kupi vodne sile Tomaža Pavšlarja, ležeče pri Kranju. Pavšlar je te vodne sile že ponujal križem sveta, katoličanom, judom in luteranom, Slovanom in Nemcem, a nikomur jih ni mogel obesiti. Zdaj je dosegel na tri leta omejeno koncesijo v svrhu, da proda svoje vodne sile deželi Kranjski. Za Pavšlarja je življenjsko vprašanje, če bi mogel svoje vodne sile prodati deželi. Danes je v vednih premoženjskih stiskah in še v prav velikih. Če kupi dežela njegove vodne sile, je čez noč ranžiran, postane bogat mož in dobi lahko mnogo upliva, ki ga bo zvesto porabljal na korist klerikalne stranke. Denarno ranžiranje Tomaža Pavšlarja je velike politične važnosti za klerikalno stranko. Ni dvoma, da igrajo politični in osebni interesi veliko vlogo pri vprašanju o zgradbi deželne električne centrale.

Tomaž Pavšlar dela zdaj na vse kriplje, da bi misel o zgradbi deželne električne centrale napravil občinstvu simpatično. Obenem razširja vest, da je nakup njegovih vodnih sil popolnoma zagotovljen in da se reši stvar koj v eni prvih sej deželnega zbora.

Tudi to je sumljivo. Po naši sodbi vendar deželni zbor absolutno ne more in ne sme skleniti nakupa Pavšlarjevih vodnih sil, dokler ni popolnoma zagotovljeno, da sezida

električno centralo. To vendar ne gre, da bi dežela kupila vodne sile na nevarnost, da ji ostanejo in da ji ne bo mogla porabiti. Ze na samih obrestih bi v tem slučaju imela ogromno izgubo. Kupiti Pavšlarjeve vodne sile predno je odločeno da se zgradi električna centrala — to bi pričalo, da se sploh ne gre za električno centralo, nego le za to, da se deželnim denarjem pomaga pristati klerikalne stranke do premoženja.

Če se izkaže rentabiliteta deželne električne centrale jasno in neovržno, potem je samo ob sebi umljivo, da napravi te centrale ne bo nihče nasprotoval. Toda rentabiliteta mora biti izkazana in zagotovljena, kajti dežela kranjska ni v takih denarnih razmerah, da bi mogla nekaj let po več stotisoč kron proč vreči.

Po sodbi večšakov bi deželna centrala veljala osem do deset milijonov kron. Denimo, da jih velja le sedem milijonov. Seveda bi morala dežela ta denar vzeti na posodo in od njega plačevati obresti. Pri sedmih milijonih znašajo pet odstotne obresti 350.000 kron na leto. Dežela na centrala bi morala torej nesti 350.000 kron čistega dobička na leto, 350.000 kron več, kakor bo veljala režijska in kolikor bo treba devati v rezervne zaklade za popravila itd. in ne glede na amortizacijo kapitala.

Strokovnjaki računajo, da bo morala centrala zaslužiti najmanj 600.000 K na leto, če naj le izhaja, tako da dežela ne bo imela ne izgube ne dobička.

Ali je mogoče računati na tak dohodek? Po naši sodbi nikakor ne. Samo če bi imeli veliko in razvito industrijo, bi bilo mogoče računati na tak uspeh. Take industrije pa nimamo. Tega par tovarn kar jih je, še četrtine tega ne bodo plačevala, kar naj nese centrala, da dežela ne bo imela izgube. Nota bene, če bi vse te tovarne rabile deželno elektriko, kar pa še nikakor ni gotovo.

Deželni odbor računa s tem, da bodo mali obrtniki in kmetovalci rabili za svoj obrat elektriko. To je kalkulacija, ki se pač ne more vzeti za resno. Saj je vse polno rokodelcev in kmetovalcev, ki še danes nimajo nobenega boljšega stroja in delajo tako, kakor njih očaki — in od teh ljudi naj kdo pričakuje, da jih bo čez noč obsenčil sv. duh in jih privedel, da bodo spoznali korist strojev in vporabo elektrike, dočim jih doslej nobena sila ni mogla prepričati, kako korist donášajo stroji. Tod in tam se bo že dobilo nekaj obrtnikov in kmetovalcev, ki bodo začeli delati z elektriko, a to še ne bo izplačalo niti naprave kablov, kaj še da bi bila s tem zagotovljena rentabiliteta elektrarne.

Po našem trdnem prepričanju zamore samo država napraviti centralo, ker bo rabila elektriko za železnice, deželi pa se najbrž ne bo nikdar rentirala, gotovo pa vsaj 15 do 20 let ne, tako da bo 15 do 20 let morala doplačevati. In doplačevati bo morala tako velikanske svote, da bo pri tem lahko izkervavala.

Sicer pa smo že rekli, da bo definitivna sodba šele tedaj mogoča, kadar objavi deželni odbor natančen proračun in rentabilitetni račun. Kadar se to zgodi, bomo govorili dalje.

Skupni proračun.

Dunaj, 17. septembra. Ministrski svet je včeraj nadaljeval razpravo o skupnem proračunu. Ogromni milijoni, ki naj jih na novo žrtvuje država za vojaške namene so vzbudile med strankami, kakor med volileci pravo ogorčenje. V grofovski stan povišani Aerenthal bo imel v

(Dalje v prilogi).

Sedel je nepremično na mestu, jezil se je nad seboj, zakaj da je prišel sem ... toda zopet mu je šinil v misli oni njen nasmeš, oni pozdrav. Kaj naj to pomeni? Ali ga je opazila, ali je mogoče razumela vse?

Premišljeval je to, a razjasniti si ni mogel ničesar! Hotel je pozabiti vse to, začel je piti in se je opijani; proti jutru je šel domov, a Erna mu je bila vedno pred očmi ... Vleget se je v posteljo, a zaspati ni mogel, nemirno se je premetaval sem tja ... Erno je gledal neprestano ... po vsi sobi mu je zvenel oni veseli, razkošni smeh, zdelo se mu je, da vi di skozi temo njene oči; večkrat se mu je zdelo, da čuje njen glas, planil je po koncu ...

Danilo se je že, a Franc še vedno ni zaspal, napol razodet je ležal na postelji ... njegove oči so bulile neizrazito predse ... pesti je držal krčevito stisnjene ...

Naenkrat plane po koncu, kakor blazen se zgrabi za prsa, dušilo ga je, na belo blazino je kanilo par kapel krvi ... kmalu mu je odleglo, omahnil je nazaj in kakor mrtev ležal nepremično, kar pa se zganejo blede, okrvavljene ustne in pol blazno zašepčajo:

Moja mora biti! Moja, moja! Mora! Mora! —

(Dalje v prilogi.)

lieu njih gorki dah, videl nemirno gibanje mladih prsi, samo sklonil naj bi glavo in poljubil ustne, ki so se mu same nudile v poljub ... ali on je ostal mrzel, neobčutljiv; ljubezni ni poznal v svoji duši, siloma je zatrl v sebi vsa ona mehka čustva in razpoloženja. Samo enkrat je ljubil v svojem življenju ... in takrat je izrekel ono veliko laž, ki se je tako grozno masčevala nad njim ... A danes ... ali je to ljubezen, ali je to samo divje pozešenje trenutnega užitka; samega sebe ni razumel!

Erna se je veselo smejala in kotirala s Francem, a zanj so bili ti pogledi tako grozni, da je moral povesti oči, kadar sta se srečala njihov pogleda ...

Pozno je že bilo, ko se je dvignila družba in odšla; zadnja je bila Erna, pri vratih se je obrnila, napolglasno se zasmejala in sklonila glavo proti Francu — potem pa je odšla skozi vrata ...

Franc se je komaj premagoval, da ni skočil za njo, prijel jo za roko in jo odvedel nazaj ... in rekel bi ji, da jo ljubi, povedal bi ji povest svojega življenja, obljubil in izpolnil bi ji vse, kar bi zahtevala od njega ... postal bi zopet človek ... toda ostal je na mestu ... gledal je na vrata, ki je skozil nje odšla Erna ... Zdelo se mu je, da je začel zadnji solčni žarek in se potopil v neizmerno globino morja.

delegaciji vsekako zelo težko stališče. Značilno je, da teh novih izdatkov neče še pripoznati nobena stranka in da se vladi danes še nič ne sanja, kje bo dobila večino, ki naj ji votira te strahovite vsote. Pa tudi na Ogrskem ni nič bolje in morda še slabše zaradi kritičnega položaja ministrstva. Med ogrsko in dunajsko vlado se je doseglo sicer še ne spoznamljenje, pa vsaj neko približanje glede stroškov za armado, ker je vojna uprava vsaj nekoliko skrbela svoje zahteve.

Deželni zbori.

Gradec, 17. septembra. V 2. seji deželnega zbora je vložil dr. K. K. ukopec interpelacijo zaradi šolskih razmer v celjskem okraju. Za podpis se je prosil socialne demokrate. Zaradi tega so se klerikali nekaj vsajali, na kar jim je dr. K. K. ukopec čisto pravilno zaklal: Socialni demokrate so mi ljubši kot vi. — Deželni zbor je izvolil običajne odseke. Volitev v deželni zbor bo prihodnji teden. Slovenski klerikali so ustanovili klub, kateremu je predsednik Korosec. Odobravati je, da dr. K. K. ukopec temu klubu ni pristopil.

Zadec, 17. septembra. V dalmatinskem deželnem zboru bo prihodnji teden podan predlog, naj sklene deželni zbor adresu na cesarja. V tej adresi bo deželni zbor zahteval združenje Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo ter bo preciziral svoje stališče glede državno-pravnega položaja anektiranih dežela.

Koper, 17. septembra. Istrski deželni zbor je izvolil med drugimi odseki tudi poseben kompromisni odsek, v katerem je pet Italijanov in pet Slovanov, predseduje mu pa deželni glavar.

Solnograd, 17. septembra. Deželni zbor je nujnim potom sklenil zakon, ki določa nemščino kot izključni uradni jezik in edini deželno-navadni jezik na Solnograškem. Proti temu sta glasovala samo oba socialno - demokratična poslanca.

Ogrska kriza.

Budimpešta, 17. septembra. Minister Kossuth se je baje prepričal, da niti glede avstro - ogrske banke, niti glede koncesij v armadi ni sedaj ničesar doseči in je vsled tega umaknil vse svoje zahteve. Če se to uresniči in je s tem zagotovljeno soglasje v ministerstvu, stopi zopet volilna reforma v ospredje.

Srbija

Zemun, 17. septembra. Zopet razširjajo stari neprijatelji Srbije vznemirjajoče vesti o princu Gjorgju. Pripoveduje se, da je srbski oficirski zbor ogorčen na srbsko vladu, ki neče dopustiti, da bi bil princ Gjorgje zopet proglašen za prestolonaslednika. Med oficirji je baje sklep, da naredi konec sedanjemu gospodstvu radikalnih strank, če Gjorgje v 14. dnehi ne bo zopet prestolonaslednik.

Grška.

Pariz, 17. septembra. Zopet so došla verodostojna poročila, da bo grški kralj prisiljen, odpovedati se kroni. Stranke, ki imajo največjo zaslombo med ljudstvom, so se zedinile, proglasiti prestolonaslednikovega sina za kralja in sestaviti regentstvo, v katerem bodo najodličnejši parlamentarni voditelji. Kralja in prestolonaslednika hočejo prisiliti, da zapustita Grško.

Zarota v Tridentu.

Trident, 17. septembra. Sodnija je dala zopet celo vrsto odličnih Italijanov zapreti, tako predsednika laškega planinskega društva, več uradnikov in trgovcev ter tudi nekaj visokošolcev.

III. shod narodno-radikalnega dijaštva.

Splošen pregled narodno-radikalnega gibanja.

Referent o tej točki je g. med. Zolokar. V začetku svojega govora se ozira poročevalec na historijo dijaškega radikalnega gibanja. Dve sredstvi ima narodni radikalizem, s katerima operira: to je sila njegovih idej in močna organizacija. Narodni radikalizem je vzrasel iz naših žalostnih političnih razmer. Cela zgodovina slovenske politike sestoji iz posameznih epizod, nobene zveze ni, nobenega enotnega cilja. Zato je morala nastati nova struja; nastala je med slovenskim dijaštvom, postavila si je enoten cilj; hoče smotrenega dela, ki je nujno potrebno, da se ubranimo Nemcem in Italijanov ter klerikalnega navala. Temeljna ideja je narodnost in demokratizem. Govornik se nato peča z zgodovino slovenskih akademskih društev, omejuje njih delovanje in se peča zlasti tudi z ljudskoizobraževalnim delom »Prosvete«. Dotika se ustopa narodno-radikalnih stališč v narodno-na-

predno stranko, ki ne bo imela sveda in ne more imeti nobenega upliva na principijelno izvenstrankarsko stališče narodnega radikalizma.

Nato se je vršila dolga, vsebine in lepih misli polna debata, ki se je v začetku sukala okoli vprašanja ustopa radikalnih stališč v slovensko narodno-napredno stranko. G. Ribnikar je ta vstop utemeljeval s praktičnimi razmerami: potrebno je bilo, da se ideje, ki jih je sprožil narodni radikalizem, tudi realizirajo, in to se more najbolj zgoditi v narodno-napredni stranki. Izvršili so tam starešine že mnogo, in mnogo upajo še izvesti.

Ob 1. popoldan je zaključil predsednik dopoldansko zborovanje, narkar je bil na vrtu hotela »Tivoli« skupen obed, ki ga je munificenčno dala udeležencem »shoda mestna občina ljubljanska.

Popoldansko zborovanje: narodno obrambno delo.

Zborovanje se je nadaljevalo popoldne ob 3. uri. Na programu je bil referat g. iur. Brunčka o narodno-obrambnem delu. Referent je znan že širši slovenski javnosti po svojih lepih in temeljitih člankih o manjšinskem vprašanju v »Slov. Braniku«. Tudi njegov referat na shodu je bil temeljito in dobro premišljen. Podajamo tu glavne točke lepega referata. Kakor hitro smo se zavedali Slovenci svoje narodnosti, prišli smo v konflikt s svojimi sosedi. Enakopravnost je za Slovence samo na papirju. Da morejo še uspešneje nas pritiskati so ustanovili Nemci svoj »Schulverein«, ki se je — spočetka navidezno samo kulturno društvo — kmalu prelevil v germanizatorsko organizacijo. Kmalu na to je nastal v Berlinu »Alldeutscher Verband«, centrala ponemčevanja, odkoder se vsako leto siplje k nam po 200.000 nemških mark. Potem so zrasla gospodarska društva: Böhmischer Bund in Südmärka. Nemcem so se ustavili prvi Čehi s svojo »Šolsko Matice« ter »Severočeško« in »Pošnavsko« jednoto, društvom »Komenški« itd. Potem so prišli avstrijski Poljaki in nazadnje Slovenci s svojo »Družbo sv. Cirila in Metod«. Slično društvo imajo Hrvati v Istri. Referent govori nato o nedostatkih našega narodno-obrambnega dela »Ciril-Methodove družbe«, ki ne zadostuje več, ne more paralizirati delovanja »Südmärke«. Za vsako posamezno posestvo se je treba bojevati. Za teritorialen boj gre. Povsod se decentralizira narodno-obrambno delo, nastajajo podružnice z lastno inicijativno. Voditi je treba natančno statistiko, izdelovati mape. Skrajni čas je, da se tudi mi bolj v tem delu organiziramo, saj je manjšinsko vprašanje za nas eksistenčno vprašanje. Tudi mi moramo slediti vzgledom od drugod, tudi mi moramo ustanavljati »Narodne svete«, sestaviti načrte narodno - obrambnega delovanja, le na ta način bomo dosegli sistematičnih in trajnih uspehov. Ideje narodne obrambe se moramo oprijeti vsi brez razlike stanu in prepričanja. Voditi moramo natančen pregled nad svojo in nasprotnikovo silo, študirati moramo podrobno izseljevanje in priseljevanje našega in nasprotnega življa in polagoma pripraviti vseslovenski narodni svet. Naša rešitev je edino-le v intenzivnem smotrenem in skupnem delu.

V debato so posegli številni udeležniki shoda. G. Hawzik je omenjal češkega narodno - obrambnega dela. G. dr. Fetič - Frankheim je govoril o ljudskem štetju in je priporočil privatno ljudsko štetje. G. potvalni učitelj Ante Beg je pozival k sodelovanju pri sestavi narodnega katastra.

Nato je prevzel besedo g. tehn. Mačkovšek, ki je referiral o statističnem problemu Slovencev. Podlaga njegovega referata so pred vsem štetja centralne statistične komisije. Ta štetja niso povse pravilna. Če hočemo govoriti o napredovanju in nazadovanju Slovencev, se moramo ozreti na druge narode v Avstriji. Rezultat tega primerjanja za nas ni razveseljav, je skoro obupen. Slovani smo relativno najbolj padli, posebno l. 1900. Kje tiče vzroki?

Imamo število otrok do 10 let pod normalo. Da se Slovenci tako malo množimo, so vzrok slabe gnotne razmere. Najbolj smo nazadovali na Primorskem, potem na Štajerskem in na Koroskem, edino na Kranjskem je prirastek.

Velika rak-rana je izseljevanje. Vzame nam najboljše ljudi. Kdor se vrača, pride bolan, star in nikomur več ne more koristiti. Izgubljamo ljudi in zemljo. Bojevati imamo tri bitve: ob Dravi, v mestih in ob morju. Nismo pa pripravljeni. Referent se nato peča z razmerami v posameznih krajih. Zavedati se moramo svoje sile in potem pridemo do velikih manjšin v Gradcu in Celovcu ter do slovenske večine v Trstu. Vzorimo v bodočnost našega naroda.

Po debati, ki je referat sklenila, je predsednik ob 6. zaključil zborovanje.

Slavenski koncert.

Vlada je začetkom hotela povedati tudi slavenski koncert v veliki dvorani »Narodnega doma«, pa si je to vendar premislila. In tako se je večeraj zvečer zbralo v ljubljanskem »Narodnem domu« krasno številno ljubljansko napredno inteligenco, ki je s svojo navzočnostjo pokazala, da cenijo narodno - radikalno gibanje in da simpatizira z njim. Med navzočimi smo opazili osobito g. drž. poslanca, župana ljubljanskega Ivana Hribarja. Med koncertom je prišel, s frenetičnim dolgotrajnim aplavzom pozdravljen g. poslanec dr. O. Rybář. Da so se na koncertu zbrali tudi v polnem številu dijaški udeleženci shoda, tako slovenski, kakor slovenski, nam ni treba posebej omenjati. Češkim gostom je priredilo občinstvo pri prihodu na koncert navdušene ovacije, hotele s tem nadomestiti vsled nepričakovanih intrig izostali sprejem na kolodvoru; narodne gospodične so jih pri vstopu v dvorano obule s dehtečim cvetjem in navdušeni klici »Živeli Čehi« se kar niso hoteli poleči. Dvorana in stranski prostori so bili natlačeni polni in celo visoko gori na galeriji smo opazili nekaj »Slovenčevih« reporterjev. Med koncertom se je izpregovorila marsikatera krepka in navdušena napitnica. Njih vrsto je otvoril, burno pozdravljen, g. župan Ivan Hribar, omenjal je, da bi bil že dopoldne prišel pozdraviti narodno - radikalno dijaštvo kot župan ljubljanski in kot načelnik narodno - napredne stranke. V iskrenih besedah pozdravlja tudi češko ter hrvatsko, srbsko in bulgarsko dijaštvo. G. Ribnikar pozdravlja osobito češko dijaštvo. Žalostno so bile množice, ki so čakale na kolodvoru in Čehov ni bilo. Zato jih tem iskreneje pozdravljajo sedaj na koncertu. Češko - slovenska vzajemnost ni več prazna fraza: cel shod je plod te vzajemnosti, ne bil bi mogoče, ko bi se slovenski akademiki ne bili učili pri Čehih. Vabi Čeha v lepe slovenske kraje med slovensko ljudstvo, ki jih ljubi, ne hodijo naj več v sovražno jih tujino. Govorniku se je imeeno Čehov zahvaljeval v prisrčnih besedah g. Hawzik. Govorili so še zastopniki hrvatskega, srbskega in bulgarskega dijaštva ter slovenski akademiki. Orkester »Slovenske Filharmonije«, ki je pod spretnim vodstvom g. kapelnika Talieha precizno izvajal same slovenske komade, je že mnogo zaslužnega priznanja. Animirano razpoloženje je trajalo v dvorani pozno v noč.

Današnje dopoldansko zborovanje: jugoslovansko vprašanje.

Danes dopoldne je bilo drugo nadaljevanje shoda. Prečitali so se pred vsem še nekateri pozdravi, med njimi v toplih besedah, pisani pozdrav drž. posl. prof. dr. Drtine.

O jugoslovanskem vprašanju je govoril g. iur. M. Korun, ki je izvajal sledeče misli.

Pri premotritvanju jugoslovanskega vprašanja vidimo, da so stiki med jugoslovanskimi narodi iz stališča Slovencev v istem razmerju, kakor je geografična njih oddaljenost in državno - politična meja. Zato smo pri delu za jugoslovansko idejo vezani sami nase, na samopomoč in lastno energijo. Ker je problem jugoslovanski težak in treba šele ustvarjati predpogoje za doseg našega skupnega cilja, potreben nam je v to velik, zdrav in idealen optimizem. Poleg geografičnih razmer in političnih meja sta še glavna ovira v zadevnem ugodnem razvoju historizem, kateremu moremo od pomoči le z demokratizmom in versko razlika med jugoslovanskimi narodi. Temu nasproti pa treba postaviti interkonfesionalnost, treba napredni, svobodni miselnosti dela! Zato se nam delo naših klerikalcev ne zdi odkritosrečno in vpešno. Referent razpravlja nato o kulturnem delu jugoslovanskega vprašanja in zahteva, da ponesejo naše kulturne institucije razumevanje za jugosl. idejo med široki narod. Posebe je to naloga žurnalistike. — Na gospodarskem polju je treba smotrenega dela, skrbeti moramo, da s svojim lastnim in slovenskim kapitalom vstavimo svojo lastno veleindustrijo in obrt. Treba posvečati vso pozornost balkanskemu železniškemu vprašanju z ozirom na naš izvoz in uvoz (Trst, Solun, Carigrad), združništvu, skupnim denarnim zavodom in emigraciji. — Kot dijaki moramo skrbeti, da se stiki med jugosl. dijaštvom zoeže in da se v doglednem času ustanovi skupna organizacija vse jugosl. napredne in demokratične Omladine. In tudi naša dijaška žurnalistika naj tu izpolni svojo dolžnost (jugosl. dijaški almanah itd.). Treba je, da dijaštvo, ki naj kdaj dela za uresničenje jugoslovanske ideje, posveča temu vprašanju vso pozornost in da ji ta ideja preide v meso in kri.

Nato je govoril g. dr. g. Novak, ki je govoril o tem, kako se v hrvaškega stališča do g. Orlić in Bul-

gar g. Vukavčev. V debato sta posegli še gg. Novčan in Popovič, nakar se je debata prekinila ter se nadaljuje popoldne ob 3. uri. Ob polu 5. je zaključeno zborovanje, kateremu bodo predložene resolucije. Zvečer pa se vrši v hotelu »Tivoli« proslava 40-letnice »Slovenije«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. septembra.

+ Zopet zaplenjeni. »Slovenec« in njegovi patroni so postali menda sakrosanktni, kajti sinočno številko našega lista nam je zopet zaplenilo državno pravdnštvo zaradi notice, naperjene proti »Slovenčevemu« pisarjenju o 20. septembru. Ker se snide prihodnji teden deželni zbor, bodo naše konfiscirane novice kmalu inunizirane in jih bomo tedaj zopet natisnili.

+ Ljubljanski občinski svet ima v torek, dne 21. septembra, ob 6. popoldne v mestni dvorani redno sejo. Ker je za točko III. 1. dnevnega reda v smislu § 57 občinskega reda potrebna kvalifikovana večina, naj se gg. občinski svetniki seje polnoštevilno udeležijo. — Na dnevnem redu javne seje so: Naznanila predsedstva in poročila o prošnji »Prve graške delniške pivovarne« za prodajo nekaj mestnega sveta ob hiši št. 38 na Martinovi cesti; o prošnji učiteljev, obiskovalcev risarskega učnega tečaja na c. kr. učiteljsku za podporo za nabavo risalnih potrebščin; o ponudbi Marije Kozeljeve za nakup nekega stavbišča na nekdanji Gestri-novi, sedaj mestni posesti ob Poljanski cesti; o nadaljnjem pobiranju naklade gostašine za dobo prihodnjih desetih let; o dopisu mestnega magistrata glede naprave cestnega kanala v Simon Gregorčičevi ulici; o nasvetu kuratorija mestnega deklškega liceja glede razširjenja pouka v telovadbi in otvoritvi tečaja za češčino na tem zavodu; o prošnji vodstva zunanjih uršulinskih šol za podporo za nabavo šolskih potrebščin; o stalnem nameščenju učitelja za nemščino na mestnem deklškem liceju; o prošnji kuratorija mestnega deklškega liceja za dovolitev kredita 142 kron za pouk v telovadbi in češčini in o pritožbi Frana Cirmana, mesarja in posestnika v St. Vidu, proti postopanju ravnateljstva mestnega užitinskega zakupa, odnosno klavničnega ravnateljstva glede pobiranja ogladne pristojbine. Obč. svet. Iv. Milohnoja je oglašil dva samostalna predloga: 1. radi naprave službene pragmatike za uradnike in uslužbence mestne hranilnice; 2. radi delne spremembe regulativnega načrta glede neke projektovane ulice na svetu A. Fröhlicha ob Dunajski cesti. — Na dnevnem redu tajne seje so: Predsedstvena naznanila in poročila o prošnjah za razpisano mesto magistratnega stavbenega pristava; o neki kavejski zadevi in o raznih obrtnih koncesijah.

+ Maša - zadušnica. V ponedeljek, dne 20. septembra, ob 9. zjutraj, bo v župni cerkvi v Trnovem mašazadušnica za Lundra in Adamiča. — Slovensko občinstvo se vabi, da se te sv. maše udeleži.

+ Glasilo ljubljanskih nemškutarjev »Grazer Tagblatt« prijavlja danes članek o dogodkih 20. septembra. Nesramen članek, a kaj, ko ne smemo ničesar odgovoriti, ker bi nas takoj zaplenili.

+ Pamet kazinotje! Pretekli teden so se vršile v Ljubljani dopolnilne volitve za pridobitno komisijo II. razreda na Kranjskem. Izvoljena sta bila soglasno slovenska kandidata trgovskega gremija in društva »Merkur« gg. Ivan Mejač in Ivan Jelačin, oba trgovca v Ljubljani. V tej skupini je okroglo 150 udeleženi davkoplačevalcev, med njimi je dobro šteto 25 nemških firm, če vstejemo poleg znanih Tev-tonov zoboteknika Rodošhegga in trgovca Elberta tudi firme a la Ser-ravalli in Pontello, ki dajejo radi nemščini vsepovsod prednost, čeprav žive ob Slovencev. Čeprav torej, kakor kažejo številke nimajo Nemci v tej skupini nobenega pomena, kajti njih domena so kočevski krošnjariji, se »Deutsche Stinken« sračijo, da bi bili Nemci lahko zmagali ob nekoliko večjem zanimanju. Domišljavost in nevednost ne odkladajte v graške liste, gospodje Nemci, obdržite to revščino raje v ljubljanski kazini.

+ Dr. Otto Jaucker, slovenščine poplunoma nevešč profesor na slovenski II. državni gimnaziji se je zopet vrnil v Ljubljano, da poučuje ondi na omenjenem zavodu predmete, za katere niti kvalificiran ni. To pedagogično kuriozitet je omenil v svojem govoru iz državnih poslanec g. Žitnik v državnem zboru dne 4. junija v sledečih besedah: »Neenako postopa vlada pri nastavljanju v prid nemških in v škodo slovenskih kompetentov. Nemške učitelje nastavljajo na naših zavodih, premnogokrat brez razpisa. Na II. drž. gimnaziji v Ljubljani je učiteljem razpisna nemški zgodovinar dr. J. (au-cker), dasi nima kvalifikacije za ta zavod, ker je izprašan le za zgodovino in zemljepisje z nemškimi učnimi jezikom. Poučevati more torej le v višjih razredih. Zato pa mora njegov starejši slovenski tovariš poučevati le v nižjih razredih. Ker pa nima omenjeni dr. J. (aucker) v višjih razredih dovolj zgodovinskih ur, poučuje nemščino v višjih razredih, dasi niti za nižje nima izpita; učitelj nemščine pa mora ponajveč poučevati v nižjih razredih.« Iz navedenega je razvidno, da odjeda ta prepotentni kazinot mesto Slovencev, poleg tega pa nadleguje zaradi nezadostne kvalifikacije še dve učiteljski moči na zavodu. In kompetentnim krogom se ni zdelo vredno odstraniti ta pedagogični monstrum v slovenskem srednješolstvu. Menda si je pridobil ta oboževalec zamorske kulture s svojim famoznim »Reisebilder« iz Kabire, v katerih blati slovensko Ljubljano, tako trdno stališče na zavodu, za katerega ni najmanj ne usposobljen. Ako že nimajo drugje prostora zanj, naj ga pošljejo med zamorce, samo iz slovenskega zavoda naj se ga kar najhitreje odstrani. Radovedni smo, kaj bi dejali Nemci, ako bi prišel na nemški zavod nekvalificiran in nemškega jezika nevešč Slovenec, ko niti kvalificiran ne dobo mesto. Kaj res za Nemce že več ne veljajo c. kr. avstrijske postave?

+ Škof pod sekvestrom. Posvečevali smo svoj čas škofovemu gospodarstvu na grajsčini v Gornjem gradu resno pozornost. Opetovano smo po informacijah strokovnjakov natančno pojasnili, da je škofovo gospodarstvo tako, da mora gornjegrajsko grajsčino uničiti. Dokazali smo, da seka škof v gozdih brez sistema in protipostavno in dokazali smo škofu, da bo sebe samega in svoje naslednike spravil ob vse, ker dela z izgrubo. Pomagala niso ta svarila nič. Škof je tako omejen, da takih stvari niti ne razume in vrh tega je tako trdoglav, da si ne da ničesar dopovedati. Naposled je seveda prišlo le na dan, da smo mi imeli prav, da je bila resnična vsaka beseda, ki smo jo zapisali o škofovem gospodarstvu na gornjegrajski grajsčini in da je škof storil gorostasno bedarijo, ko naših svaril ni poslušal. Škof je tako zabredel, da so mu najprej kanoniki vzeli iz rok gospodarstvo gornjegrajske grajsčine. Spoznali so, da jo je škof, hoteč kar mogoče hitro obogateti, tako zavozil, da je grajsčino skoró na kant pripravil. Tu bi bilo treba na poklicanem mestu, namreč v štajerskem deželnem zboru in v državnem zboru enkrat vprašati, kako da državne oblasti niso izpolnjevale svojih dolžnosti in seniso zmenile za škofovo uničevanje gornjegrajskih gozdov. Kanoniki ljubljanski, ko so prevzeli iz škofovih rok gospodarstvo škofove grajsčine, bi si bili lahko pulili lase samega obupanja nad stanjem škofijske grajsčine, ko bi kaj las imeli. Najprej so si hoteli pomagati s tem, da bi bil škof najel večje posojilo. A dobiti ga ni bilo nikjer. Noben človek in noben zavod ni hotel ničesar posoditi. In zdaj je bilo treba storiti zadnji korak in prositi državo, da dene škofa na tihem pod sekvester. Že od 1. avgusta je c. kr. gozdarnik Laus nastavljen v Gornjem gradu in vodi vse gospodarstvo. Škof ni bil več v stanu izvrševati svojih dolžnosti napram upnikom. Vsak drug človek bi moral v takem slučaju napovedati konkurz. Toda zakonska določba, da smo pred postavo vsi enaki, je samo na papirju. Navadni ljudje morajo v konkurzu, škofom pa pomaga država. To se seveda skrbno skriva, a dejstvo je, da vodi gospodarstvo škofove grajsčine državni gozdarnik Laus, da škof in kanoniki nimajo ničesar več govoriti, in da pride drugo leto še pet državnih uradnikov v Gornji grad. Sekvestracija je torej dejstvo. Ker je škof napravil več milijonov dolga na grajsčino, bo trajala sekvestracija dalje, kakor bo živel sedanji rod, kajti glavni vir dohodkov škofove grajsčine, gozdovi, so posekani, drugod pa itak ni ničesar vzeti.

+ Ali smo na Pruskem? Vlada menda že res misli, da je slovenska Kranjska postala pašalik kakega pruskega generala. Pred seboj imamo namreč neko vprašalno polo, katero razpošilja deželna vlada raznim društvom, ki se bavijo z mladeniško oskrbo. In ta vprašalna pola, ki se pošilja slovenskim društvom, ni niti dvojezična, temveč — samo nemška. Seveda bodo slovenska društva primerno odgovorila na tako izživajoče preziranje državnih osnovnih zakonov c. kr. deželne vlade in ji vrnila nemške vprašalne pole. Baron naj ne misli, da bodo slovenska društva tako plesala kakor bo on v svoji nemški zagrizenosti godel!

+ Kočevska kmetaka stranka. V Srednji vasi pri Kočevju je bil ustanovni zbor kmetake stranke kočevske. Ker so kmetje krošnjarijem in odarabom iz mesta Kočevja začeli postajati nepokorni, so jim ti prebrisanci ustanovili agrarno orga-

nizacijo, da jih bodo, kakor doslej, imeli na vajetih.

+ Čemu potrebuje kočevska gimnazija pripravnikov? V Oslju in Ptuj so se ustanovile svoječasno pri nemških gimnazijah pripravnišče, češ, da niso učenci dovolj podkovani v nemščini. Taka pripravnišča pa je tudi v Kočevju pri gimnaziji, dasi je ta zavod določen izrecno za kočevske Nemce. Ali kočevski Nemci ne znajo svoje materinščine? V katerem jeziku pa govore otroci preden pridejo v gimnazijo? A v kljub pripravnic so bili uspehi na tej gimnaziji nepopolni, zakaj izmed 109 učencev je dobilo dovolj 34.

+ Klerikalni kandidati za splošno kurijo na Gorškem. Klerikalci so vendar le prilezli na dan s svojimi kandidati za splošno kurijo pri bližnjih deželnozborskih volitvah. Kandidati so: Anton Manfreda, župan v Iderskem, Josip Fon, sodni svetnik v Gorici in Alojzij Jerič, posestnik v Kobdilu. Torej kandidati stare klerikalne struje! Manfreda, ki je bil nekdanji naprednjak, je malo znan, Jerič pa nič.

+ Kakšni uradniki prihajajo v deželno službo na Gorškem s privolenjem slovenskih odbornikov Berbuca in Klančiča, se razvidi iz tega slučaja: V Gradišču ob Soči je govoril v nedeljo na slavnosti »Lege« tudi uradni deželne hipotečne banke g. Lorenzon. Protestiral je proti zahtevam barbarov (Slovencev) po slovenskem učiteljskem v Gorici ter pozival vse laške elemente na boj proti sovražniku. Torej temu uradniku deželne hipotečne banke so gorški Slovenci barbari. Tako nesramno si upa zmerjati Slovence laški deželni uradnik v deželi, kjer je 2/3 Slovencev in 1/3 Lahov. Kaj takega je mogoče le na Gorškem ob času zveze Gregorčič - Pajer!

+ Sadovi hujškanja katoliškega župnika, ali »Čuk« pobijalec. Iz Zelenikov se nam piše: Odkar župnikuje župnik Marčič, nastale so razmere tako napete, da jih bode v doglednem času težko ublažiti. Sad njegovega hujškajočega delovanja na leci in v »Domoljubu« je očividni, a nastopni slučaj nadkriljuje vse dosedanje. V pondeljek po šesti uri zvečer, vračajoč se od dela proti svojemu stanovanju, je postal, kakor običajno, dninar Janez Šmid v takoj imenovani »Volčji vasi«. V tem pa pride v družbi nekoga Franceta Potočnika, načelnik »Orlov«, Matija Kavčič, menda vsled srčnih bolečin istotja, nakar ju nič slabega slutec, Šmid nagovori: »Kaj imate pa »Racmani« tu opraviti? Za odgovor je dobil Janez Šmid skalo naravnost v čelo; zagnal mu jo je načelnik »Čukov«, Matija Kavčič; vsled udarca je zadeti takoj padel. Vrgel je še Kavčič ali Potočnik skalo na ležega. Skala ga je zadela v prsa. Na to sta junaka smeje odšla. V nezvesti ležečemu, se je posrečilo dolemu zdravniku šele po tretjem poskusu rano na glavi zašiti; bila je nevarnost, da mu vsled globoke rane kri na mestu odteče. Pobiti je okrog 40 let star, je samski in ni storil še nikdar nikomur nič zalega. Leži se v nezvesti in je sploh dvomljivo, da bi ozdravel. — To se je vršilo v pondeljek zvečer. V torek v jutro pa se napoti na dični načelnik »Čukov« v Škofjokolo k sodišču ter tam ovadi, da je bil napaden on. Na sodnikovo vprašanje, zakaj ni šel slučaj naznaniti orožnikom, je odgovoril: »Ja jaz bom moral sedaj ajnikovati k soldatom, pa sem kar tu prišel aneagat, ne pa k žandarjem«. Ker ga gospod sodnik ni poznal, mu je verjel, ter vzel ovadbo v znanje, tička pa spustil, ki se potepa sedaj nevesekje. Govori se, da hoče vzeti krivdo poboja nase njegov spremljevalec Franc Potočnik (ne vemo iz kakih razlogov) toda priče bodo dokazale, da je pravi storilec Matija Kavčič, načelnik »Čukov« in župnikov ljubljence. Sodišču priporočamo, da tega župnikovega gojenja prime tudi radi bogokletstva, kar je menda neobhodno potrebno za takega načelnika. Slučaj: Ko so se vračali spomlad fantje od nabora med njimi potrjeni Matija Kavčič, je ta molil svoj izobraževalni brevir tako, da je dolžnost sodnije ga prijeti. Kot priča naj se zaslži župnika Valentina Marčiča, ki ga je slišal na lastna ušesa in ga tudi blagohotno pokaral. — Vprašamo župnika Marčiča, koliko časa hoče se nadaljevati s svojo hujškarijo, ki tako blažljivo vpliva na živel njegovih gojencev. Le tako naprej, vi streli!

+ Vzorno gospodarstvo deželne odbora. V Izlakah pri Zagorju so ustanovili mlekarstvo. Za mlekarja je prišel mlad fant, menda mu je ime Drašček. Nastopal je zelo oblastno, kakor bi bil vsi gospodarsko vedo zajemal z veliko žlico. Kmetom je vsiljeval svojo učenost, pregledoval hleve ter dajal navodila. Le v mlekarstvo ni nikogar pustil, temuč jo zaklepal in nosil ključ s seboj, a za poizvedovalce je imel vedno polno izgovorov. Naenkrat ga je vzela črna noč. Prizadeti posestniki so poklicali ključavničarja, ki je mlekarstvo odprl. Iz mlekarne jim je udaril na

sproti pekleni smrad. In kaj zagledajo? Za 1200 K sira je bilo popolnoma pokvarjenega. O vzornem mlekarju pa še vedno ni bilo sluha, dokler se ni razglasilo, da je deželni odbor imenoval istega Draščeka — ali kako se že piše — na priporočilo zagonetnega dež. živinozdravniškega nadzornika Legvarta za — deželnega sirarja. Dolžnost naših poslancev je, izpregovoriti o tej nezaljšani protekaciji v deželnem zboru, da obvaruje živinozdravje po deželi pred to skazo. Zavzeti pa se tudi morajo, da ta človek, ali zanj deželni odbor, povrne Izlakarjem vso škodo.

+ Stopinje pobirajo za nami. Pod tem naslovom prinaša Benkovičeva »Straža« članek, v katerem zatrjuje z ozirom na poučni tečaj, prirejen po »Zvezi« narodnih društev v Mariboru, med drugimi budalostmi tudi to, da naprednjaki posnemajo vse, kar vidijo pri klerikalcih. To je seveda istina že zato, ker to trdijo klerikalci. Saj so bila najprej ustanovljena katoliška bralna društva, potem šele »Narodne čitalnice«; najprej so bili rimsko-katoliški socialisti, potem šele socialisti demokratje; najprej »Čuki«, potem šele »Sokolci« itd. Pa so res opije narave ti liberalci; povsod posnemajo klerikalce. Koncem svojega »duhovitega« članka pravi: Tako je bil ta liberalni poučni tečaj dejanska slika tistega dezolatnega svetovnega naziranja, ki ga je zadnji dan tega tečaja predstavil ljubljanski dr. Grošelj, tistega neenotnega, nestalnega svetovnega naziranja, ki se menjuje vsaki čas, kakor se menjuje taka znanost. Katoliško gospodo pri »Straži« bi vprašali samo sledeče: Kolikokrat je že spremenila nezmotljiva rimska cerkev svoje naziranje o postanku in gibanju raznih planetov? Ali je ostala rimska cerkev vedno pri svojem prvotnem učenju?

+ Učiteljsko slovensko na Štajerskem, pozor! — Piše se nam: Klerikalna pšenica gre bujno v klasje. Zlasti izza zadnjih deželnozborskih volitev postopa naša duhovščina posebno oblastno ter si prizadeva vespovsod, delati učitelstvu napotja. Naši duhovni nimajo zaman vedno svoje konferencije. Per ordre di Mufti se shajajo ter ugibajo, kako bi učitelstvo ugonabljali ter mu otežkočili, da, onemogočili delo med ljudstvom in je šikanirali v šoli. Klerikalna hida vzdiguje mogočno svojo glavo, preteč, ustavi vsak pravi napredek. Učitelji slovenski vsi budno na plan! Zavedajte se svojega poklica, ter ne plašite se boja! Spolnujte do pitice v šoli svojo dolžnost ter ne odnehajte za las od svojih pravic! Klerikalni preširnosti treba zavestno in neizprosno postaviti se v bran! Brezobzirno kažite, da ste možje na svojem mestu ter da se ne bojite zahrbtnih napadov črnih svojih nasprotnikov! Odločno vedno zastavite vse sile svoje za pravo prosveto in kažite, da ste res pijonirji napredka! Kdor pa med sotrudniki vašimi noče biti v vrstah vaših, tistega vam ne bodi mar, onega izbacnite iz sredine svoje! — Branirod.

+ V štajerskem deželnem zboru so klerikalci sklenili z Nemci dogovor, da niso volili dr. Kukovec v noben odsek.

+ »Narod« je prepovedan! Ko sem šla po opravkih v župnišče, se koj spusti župnik v mene. Gospodična! Ali vi res berete »Narod«? — Res! Pa kaj zato? — »Narod« je prepovedan, ker zmiraj piše čez duhovščino; tudi škof so ga nam prepovedali ter prokileli. — »To mene ne briga, če so ga vam prepovedali, in prokileli, sem odgovorila. — »Ne samo nam, hotel sem reči vsem vernim kristjanom. Torej to zadene vse nas. Ne berite ga, ker če vi pri spovedi poveste, da »Narod« berete še sv. odveze ne dobite.« — »Škof nima pri meni nič opraviti. Jaz sem »Narod« brala in ga še bom. Nisem ena tistih, ki dela kakor drugi živjajo. Sicer pa itak nisem prišla vprašat, če smem »Narod« brati.« — »Gospodična! »Narod« vas bo še daleč zapelel, če me ne ubogate, se bodele še kesale!« — »Bi se mogoče kesala, če bi vas sedaj slušal«, mu odvrdnem naravnost. — »Odveze ne bodele dobili, je vskliknil jezen. — »Za »Narod« je ne potrebujem, za sebe jo bom pa že dobila.« — »Jaz vam je nikdar ne bom dal!« je vskliknil. — »Pri vas je tudi ne bom iskala« nikoli, mu hladno odvrdnem. Župnik je postal tak, da bi mi bil kar najrajše vrata pokazal; to sem koj videla. Opravila sem, kar sem imela, ter odšla. Od tistega časa me župnik pusti na miru, sicer se me tudi ne upa več lotiti. Ima me za izgubljeno ovco. Anica Ml.

+ »Veleizdajniški« proces v Zagrebu. Včeraj je ves dan govoril zagovornik dr. Budisavljevič.

+ V pokoj je šel poštni ravnatelj g. Fran Leban v Ljubljani. Pri tej priliki mu je bil podeljen naslov vladnega svetnika.

+ Iz šolske službe. Dosedanji suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani g. Robert Kenda pride v Kranj mesto na dopustu se nahaja

jočega profesorja g. Komatarja. — G. profesor Josip Jenko je imenovan za začasnega voditelja na državni gimnaziji v Seretu. — Mesto izstopivše prov. učiteljice Vere Vencaj je imenovana za prov. učiteljico v Sp. Šiški Milena Vencaj z.

+ Slovanski gostje, ki se mude te dni v Ljubljani, so do dna duše ogorčeni nad nesramno pisavo včerajšnjega klerikalnega »Slovenca«. Obljubili so nam, da se bodo potrudili, da se tudi najširša slovenska javnost temeljito informira o podlosti slovenskih klerikalcev in o višini njih kulturnega invoja.

+ Češko dijaštvo je položilo danes popoldne pod Prešernov spomenik laborov v eno belo-rdečim trakom in napisom. Pri tej priliki je spregovoril g. Hawik nekaj iskrenih besed o našem velikem pesniku. Polaganja venca so se udeležili poleg čeških tudi hrvaški, srbski, bulgarski in slovenski dijaki v zelo velikem številu.

+ Slovensko deželno gledališče v Ljubljani. Sezona 1909/10 se odpre dne 2. oktobra t. l. Repertoar drame je naslednji: Rikard Svoboda: »Grča«. Komedijska v treh dejanjih. — Etbin Kristan: »Kato Vranković. Drama v 4 dejanjih. — Dr. Fran Detela: »Dobrodušni ljudje«. Veseligr v 3 dejanjih. — Anton Medved: »Kacijanar«. Zaloigra v 5 dejanjih.

— Ivan Zagažen: »Strup«. Drama v 4 dejanjih. — Vit. F. Jelenc: »Erazem Predjamski«. Drama v 5 dejanjih. — Anton Pesek: »Slepa ljubezen«. Ljudska igra s petjem v 5 dejanjih. Pevske točke vglasbil E. Adamič. — Sofokles: »Antigona«. Tragedija. Iz grškega izvirnika prevlel Cvetko Golar. Z Mendelssohnovo godbo. — Schiller: »Don Carlos«. Zaloigra v petih dejanjih. Prevel Vladimir Levstik. — Ibsen: »Rommersholm«. Drama v 4 dejanjih. — Ibsen: »Stebri družbe«. Drama v 4 dejanjih. — Björnsterne Björnson: »Preko moči«. I. del. Drama v 2 dejanjih. — Strindberg: »Oče«. Zaloigra v 3 dejanjih. — O. Wilde: »Idealni soprog«. Komedijska v 4 dejanjih.

— José Echegaray: »Galeotto«. Zaloigra v 3 dejanjih s predigro. — Michaelis: »Svatha v revoluciji«. Drama v 3 dejanjih. — E. Zola: »Ubijač«. Drama v 5 dejanjih. — H. Heijermans: »Členi Verigee. Veseligr v domačega ognjišča v 3 dejanjih. — F. A. Subert: »Žetev«. Drama v 3 dejanjih. — F. A. Subert: »Drama štirih revnih stenc. Drama v 4 dejanjih. — A. Jirasek: »Laterna«. Igra v 3 dejanjih. — G. Zapolska: »Morala gospe Dulske«. Komedijska v 3 dejanjih. — Anton Čehov: »Stric Vanja«. Drama v 4 dejanjih. — Petar Petrovič: »Solza«. Drama v 4 slikah. — W. Somerset Mangham: »Lady Frederick«. Veseligr v 3 dejanjih. — Dumas fils: »Francillon«. Drama v 3 dejanjih. — Bataille: »Model«. Drama v 4 dejanjih. — Gavault in Charvay: »Gd. Josette — moja žena«. Veseligr v 4 dejanjih. — Flers in Caillavet: »Ljubezen bedi«. Veseligr v 4 dejanjih.

— Roberto Bracco: »V temi«. Drama v 3 dejanjih. — K. Schönherr: »O kresu«. Drama v 5 dejanjih. — Lud. Thoma: »Lokalna železnica«. Komedijska v 3 dejanjih. — Lud. Thoma: »Moralac«. Komedijska v 3 dejanjih. — Rudolf Hawel: »Bleda žena Skrb«. Ljudska igra v 4 dejanjih. — Lud. Fulda: »Ženska ljubezen. Veseligr v 3 dejanjih. — Walther in Leon: »Gospodje sinovi«. Ljudska igra v 3 dejanjih. — Engel in Horst: »Perant možje«. Burka v 3 dejanjih. — Engel in Horst: »Misičica«. Burka v 3 dejanjih. — Kraatz in Neal: »Olimpijske igre«. Burka v 3 dejanjih. — Rudens in Antony: »Korenina v Ameriki«. Burka v 3 dejanjih. — Berk: »Paž porednež«. Burka s predigro v 4 slikah. — Bethge-Truhn: »V božični noči«. Pravljica s petjem v 7 slikah. — Za dramo so angaževane naslednje dame: Zofija Borštnikova, Berta Bukšekova, Vera Danilova, Josipina Hadrboleva, Desanka Iličičeva, Marija Kandlerjeva, Marija Persljeva, Ter. Thalerjeva, Ana Wintrowa, Pol. Juvanova, Angela Rakarjeva, Milica Zupančičeva, Viktorija Grilova, Josipina Nučičeva (sufleza) in naslednji gospodje: Fran Bohuslav, Rudolf Bukšek, Anton Danilov, Edvard Grom, Ljubisa Iličič, Josip Molek, Karel Motejl, Hinko Nučič, Boleslav Peček, Josip Povhe, Milan Skrbinec, Anton Verovšek, Ivan Belič, Alojzij Drenovec, Anton Meglič, Karel Mikuš, Rado Železnik, Fran Habič (inspicijent). — Repertoar opere in operete je naslednji: Anton Foerster: »Gorenjski slavček«. Komična opera v 3 dejanjih. — Risto Savin: »Lepa Vida«. Opera v 3 dejanjih. — Ivan pl. Zajc: »Selski plemič«. Opera v 3 dejanjih. — Eugen d'Albert: »Nižina«. Glasbena drama s predigro in 3 dejanji. — Karl Goldmark: »Sabeska kraljica«. Opera v 4 dejanjih. — Giuseppe Verdi: »Moč neode«. Opera v 4 dejanjih. — Amadej Mozart: »Don Juan« afi kamniti gost«. Opera v 2 dejanjih. — Giacomo Puccini: »Tosca«. Opera v 3 dejanjih. — Giacomo Puccini: »Bo-

hème«. Opera v 4 slikah. — Rikard Wagner: »Lohengrin«. Romantična opera v 3 dejanjih. — Jacques Offenbach: »Hoffmanova pripovedi«. Fantastična opera v 3 dejanjih s predigro. — Srečko Albin: »Baron Trenk«. Opereta v 3 dejanjih. — Fr. Lehár: »Piskrovec«. Opereta v 2 dejanjih s predigro. — Ed. Eysler: »Umetniška kri«. Opereta v 2 dejanjih s predigro. — Jarno: »Logarjeva Kristina«. Opereta v 3 dejanjih. — Leo Fall: »Dolarska princesa«. Opereta v 3 dejanjih. — Leo Fall: »Ločena žena«. Opereta v 3 dejanjih. — Za opero in opereto so angaževane sledeče dame: Zofija Hadrboleva, Desanka Iličičeva, Pavla Lvova, Lily Nordgartova, Marija Persljeva, Roza Persljeva, Terezija Thalerjeva, Emilija Ptčnikova in naslednji gospodje: Hilarij Benišek in Václav Talich kapelnika, Fran Bohuslav, Rudolf Bukšek, Alojzij Fiala, Ljubisa Iličič, Jaroslav Lipnički, Karel Motejl, Jan Potočka-Holzing, Josip Povhe, Bogdan pl. Vlakovič. Operni in operetni zbor šteje 30 članov. — Orkester: Slovenska Filharmonija v Ljubljani (32 godcev). Najemnino za lože je plačati v 2 obrokih, in sicer: 1. oktobra t. l. in 1. januarja 1910. — Najemnino za sedeže je plačati v 3 obrokih, in sicer: 1. oktobra in 1. decembra t. l. ter 1. februarja 1910. Abonnement na gledališke liste (130 predstav) stane za privatne osebe za vso sezono 3 K. Priglasje najemnikov lož in sedežev ter naročnikov gledaliških listov sprejema Sešarkova trafikla.

+ Starešinski večer, ki ima biti prijateljski sestanek najstarejših in najmlajših starešin »Slovenije« in drugih akademskih društev, se vrši danes zvečer ob 8. v hotelu »Tivoli«. Posebnih vabil za ta prijateljski sestanek ni bilo mogoče razposlati, ker so se delale pripravljalnemu odboru pri priredbi shoda take ovire. — Vse napredne neklerikalne starešine dobrodošli! kličejo akademiki. Naj ta večer v starešinskih zopet obudi spomin na lepa leta, ki so jih preživeli v akademskih društvih. Ta večer pa naj tudi seznanjajo starejšo z mlajšo generacijo. V današnjih brezobzirnih bojih od strani klerikalcev ne more škodovati, če se spoznajo in v nekaterih točkah združijo vsi neklerikalni starešine in akademiki.

+ Za družbo sv. Cirila in Metodosa so poslale visoke gospodične 8 kron in sicer: Grajske »frajle«, vrle, zale, pet kronic na altar so dale, da bi z Borisom plesale. Šesto je podaril Hinko, ko je videl divni ples, ki mu je ugajal res. Dve Ahacij je pridjal, da bi ne bil on len ostal, ko za Cirila so plesal.

+ Olepševalno društvo v Rožni dolini je svojo, za jutri napovedano veselico, združeno z vinsko trgovijo, preložilo vsled narodnega žalovanja na dan 26. t. m.

+ Jubilej denarnega zavoda. Dne 1. oktobra t. l. poteče ravno dvajset let, kar se je ustanovila »Mestna hranilnica ljubljanska«. Njenega krepkega razvoja in delovanja bodemo se spominjali v posebnem članku.

+ Pripravljalni odbor »Društva za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telovadnemu društvu »Sokol I.« v Ljubljani« naznanja, da se ustanovni občni zbor imenovanega društva vrši danes, dne 18. t. m., ob pol 9. uri zvečer v gostilni gospe M. Rozman Sv. Petra cesta (Meščanska pivnica), h kateremu uljudno vabi vse člane in prijatelje društva »Sokol I.«

+ Matica Hrvatska. »Matica Hrvatska« izda letos za svoje člane sledeči književni dar: 1. Dr. Bazala: Povjest filozofije II. (srednji in novi vek do Kanta). 2. Dr. Lozovina: Povjest talijanske književnosti I. 3. Hrvatsko kolo. Naučno književni zbornik V. 4. Dr. Drechsler: Stanko Vraz. 5. Dante — dr. Kršnjavi: Božanstvena komedija I. Pakao. 6. Dr. Andrič: Narodne pjesme. Knjiga V. 7. Vrbanič: Iz staroga vijajeta. Teh sedem publikacij dobe člani slovenske narodnosti za neznanu letnino 4 K, oni hrvatske za 6 K. Poleg tega rednega izdavanja izide letos v redakciji »M. H.« tudi še: a) Kolo hrvatskih umjetnika IV. (slike), ki stane posebe 2 K. b) Ogrizović: Hasanaginica 1 K 50 v. c) Tresić-Pavišić: Pinis reipublicae I. Ciceronovo progono 3 K in d) Glas »Matic« Hrvatske 1 K 50 v. Uljudno pozivljamo vse one stare matičarje ljubljanske, ki še niso vplačali letošnje članarine, da store to čimpreje. Vabim pa tudi ostalo slovensko inteligenco sploh, da v mnogobrojnem številu pristopi k »Matici Hrvatski«. Pri podpisaneu se dobi tudi še nekaj celoletnih garnitur iz leta 1906 in 1907 in nekoliko Kolo hrv. umj. III. po znižani ceni. — Fran Podkrajšek, poverjenik »M. H.« za Ljubljano, Resljeva cesta št. 24.

+ Hotelska družba »Triglava« ima v nedeljo, dne 26. septembra t. l. v Grand hotelu »Triglava« v Bohinj-

ski Bistrici svoj ustanovni občni zbor. Natančneje glej današnji inšerat o tem zboru.

+ Poroči se jutri tovarnar-gosp. Fran Bonaf z gospodično Roziko Lorenčič. Iskreno čestitam!

+ Slovensko pevsko društvo »Lipa« priredi v soboto, dne 2. oktobra »Vinsko trgatve« v gostilniških prostorih g. Pavška na Martinovi cesti.

+ Ciril-Metodova veselica v Mostah je minulo nedeljo kljub škodoželjni agitaciji nasprotnikov nad vse siljajno uspela. Vseh dohodkov je bilo K 1635-54, izdatkov K 1141-57, tako da preostane čistega dobička 493 K 97 vinarjev. Podružnični odbor si šteje v dolžnost, da se najpristneje zahvaljuje cenjenim gospod, gospicam in gospodm, ki so žrtvovali svoje delo in trud brezplačno v korist novoustanovljene podružnice, zahvaljuje se tudi slav. društvu »Sokol« I. in čast. občinstvu za mnogobrojno udeležbo. Posebna hvala se izreka gospodom Predoviču, Zakonu, Dolničarju in Burgerju in Spod. Šiške.

+ Razpisana služba. Na državni realni v Idriji je spopolniti službo šolskega sluga. Prosnje je vložiti do 15. oktobra t. l.

+ Strela je udarila dne 15. t. m. hišo Franceta Črnetiča v Kostanjevici. Škode je 1500 K. Črnetič ni bil zavarovan.

+ Otvoritev meščanske šole. Jutri se odpre v blagoslovi novozgrajene meščanske šole za dečke v Postojni. V Postojni je umrl predsinocni v bolnici neki vojak pešpalk št. 47. Pogreb iz Gorice bo danes in se ga udeleži ena stotnja vojakov z godbo. Dekan postojnski ni pustil, da bi ka plan spremil truplo iz bolnice na mrtvašnico.

+ Iz vranskega okraja na Spodnjem Stajerskem se nam piše: Doli okrajnemu zastopu vranskemu pteka. Oblastni njega načelnik, župnik Zdolšek v St. Jurju ob Tabrgu, to dobro čuti. Zato dela »stimuliro«. Nedavno je sklical shod projekirane železnice Polzela-Vransko - Motnik - Kamnik. Seve, neka se mora inscenirati pred novimi vlitavimi; ali ne, pane Zdolšek? — Pred dobrimi tremi leti povzdignimo smo na tem mestu glas ter rotili v ilice vranskega okraja, naj se vendar obrabirjo in volijo moža za načelnika okrajnemu zastopu, ki je preden. A zaman je bil naš glas. Ali vranski okraj res ne glešča mož, ki bi bil vreden in sposoben, načelavati korporaciji, kakršna je okraj zastop? Je - li že res samo edini dohen Zdolšek predisteniran, igra povsod v našem okraju prve gosli. V okrajnem šolskem svetu našega tudi komandira; kar on hoče, to se zgodi. Učitelstvo bi vam znalo o tem marsikatero zapeti... Ali ni žalostno, pa tudi sramotno za v okraj? — Prefriganost in zvijavista sicer dostikrat odvažni lastnost, a nam veljata odkrita poštenost in odločna naprednost več! Razumne bode vedel, kaj hočemo s tem reči. — Upravičeno torej upamo, da se prihodnjih volitvah v okrajni zastop jasno pokaže, da tudi v vranskem okraju še ni zamrl — napredni duh.

+ Laški izzišči v Gorici so zopet na delu. V četrtek zvečer so bili začeli provocirati na Travniku. Policija je intervenirala ter dala zaprti slovensko in laško kavarno na Travniku, potem pa je zasedla ulice. Poprej ni pustila po Gosposki ulici pasantov. Neki pijanec je zmerjal po slovensko Lahe. Videlo se je pa s kom se ima opraviti, ali prihran je vse polno laških izziščaev okrajnega in polno policije, kakor da bila kaka velika nevarnost. Policija je pomnožena; policaji, ki so prišli za četrtek iz Trsta, so še vedno tam in tudi orožniki.

+ Velika tatvina kolekov v Gorici. V Afričevi tobakarni v Gledališki ulici v Gorici se je izvršila velika tatvina kolekov. Izginilo jih je v vrednosti okoli 2000 K. Kot sumljiva tatvine so aretovali dva Grka Pavel Anastazij Mauroidi, ki sta prišla pred par dnevi v Gorico ter hodila po prodajalnah. Prvi je star okoli 30 let, drugi okoli 25. Ker so bile izvešene tudi v Trstu tatvine kolekov se sumi, da jih imata ta dva Grka na vesti.

+ Umrl je v Opatiji najemnik Tmicičeve tiskarne g. Fran Tava v vrl in delaven rodoljub. Pokojnik bil pred leti tudi vodja naše tiskarne. Prijazen mu spomin.

+ Odvetniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. Lani je bilo na Kranjskem 39 odvetnikov, teh 28 v Ljubljani. Na Stajerskem jih je bilo 164, od teh 73 v Gradu na Koroškem 31, od teh 16 v Celovcu.

+ Hud boj se je bil te dni v Ljubljani na Hrvatskem. Pod streho hiše Milosa Radinića so se skrili trije mlajvi možje. Radinić je šel po oroke, ki so hišo obkolili in pozvali neznanca naj se udajo. Ti pa so odgovor začeli streljati na orožnik. Zbralo se je okrog hiše veliko vednežev, oni trije pod streho pa nadaljevali s streljanjem. To je bil

Novi Lurd na Dolenjskem.

Velika sleparija z novim Lurdom pri St. Jerneju se nadaljuje. Kako gre ta »kšeft«, se vidi iz »Dolenjskih Novic«. Malo dolga je ona klobasarija, ki jo prijavlja ta vrli list za poneumnjevanje dolenjskega prebivalstva, a naj jo vseeno ponatisemo. Tako bodo tudi širši krogi vpogled v hinavščino in sleparijo, s katero klerikaleci begajo nepodučeno in lahkoverno ljudstvo in je love v svoje mreže.

V »Dolenjskih Novicah« je čitati:

»Iz St. Jerneja. Prav z veseljem čitajo v izobraževalnih društvih udje mikavne popise raznih krajev v različenih časopisih. Posebno jih vleče to, če je kaj iz njih kraja razglašenega. Kako so bili Slovenci v Lurdu, so tudi radi v »Bogoljubu« brali; pa vsaj je tudi tako mikavno popisano, da vsaki rad prečita to zanimivo sporočilo. Naš Lurd tudi ne zaostaja. V petek dne 3. septembra t. l. so se na devetih vozeh, vse v zastavah, opletenih z venci in za banderom pripeljale romarice Marijine družbe iz Stopič pod vodstvom svojega župnika vlč. g. Jakoba Porenta v St. Jernej, da romajo v Novi Lurd.

Ko so se peljali v St. Jernej, so glasno prepevali lursko pesem. Izstopili so z voz in se uvrstili za društveno bandero ter paroma korakali v župnijsko cerkev sv. Jerneja. Tam je daroval sv. mašo stopiški g. župnik, pri kateri so pevke prav lepo pele pod vodstvom orglavca iz Stopič.

Potem so se zopet uvrstili in romali v naš Novi Lurd. Pridružilo se je temu krasnemu sprevodu prav veliko domačinov. V podružni cerkvi v Stari vasi Dol. so začeli v stolpu pri-trkovati, na prijaznem griču v Volčkovivasi je pa iz moznarja začelo streljati na čast tej Marijini družbi. Dasi se o tej družbi ni vedelo, se je zdaj kar bliskoma razneslo, da romajo v Novi Lurd. Med potjo so se tej dolgi procesiji pridruževali vedno še novi romarji. Pred Marijino podobo župnik Porenta nagovoril romarje. — Omenja svojega potovanja v francoski Lurd ter pojasni njegove zanimivosti. Semkaj pa je pripeljalo družbo češčenje iste lurske Device in pa razveseljajoči dogodki ter pobožnosti, ki se vrše nepretrgano v Novem Lurdu, o katerih čitajo on in družabnice v »Dol. Novicah«. Po tem izbornem poučljivem govoru se je še molilo, in nato je bil odhiti, ter ogledovanje kraja, studenca, ki so ga pili, in natočili vode, se univali in potem sli nakupiti že nove razglednice o tem čudodelnem kraju in drugih odpustkov. (Opomba uredništva: Poleg razglednic so torej tudi odpustki na prodaj!)

Po daljšem odmoru, med katerim so si romarji ogledali kraj, pili iz studenca, pisali nove razglednice... so deklamovale dve deklice in en deček kakor ob 50letničnem jubileju prav dobro, kar je naredilo izvrsten vtisk na poslušalce.

Drugi govornik nam je pa pojasnil pomen mladinskega združevanja ali organizacije, ki se čedaljelepši razvita in razširja med moško in žensko mladino. Vsaka organizacija brez verske podlage je pa zidana v zrak, zato bo delo združevanja le tedaj popoln uspeh doseglo, ako stoji na verskih načelih krščanske ljubezni, edinosti in bratstva, ki se najbolj javlja v skupnem češčenju Marije — matere vseh krščanskih družin.

Nato preide k postanku te božje poti kačoz na božjo previdnost, ki je iz Francije pregnane menihe pripeljala v naše kraje in z njimi ta čudodelni kip Lurske Gospe prinesla v to tiho mirno gorsko zakotje, kjer jo kakor pirenejsko Devico obiskujejo častilci. (Pireneje so planine nad Lurdom.) Pozivlja zbrane družabnice, naj glasno hvalo pojo Njej, ki si je v materni ljubezni in usmiljenju svoj novi sedež izbrala tudi tukaj v Novem Lurdu na Slovenskem. Z molitvijo in pesnijo so se romarji poslovili od tega znamenitega kraja. Ogledavši si Pleterje, kjer so blagi menihi, ki celi okolici veliko dobrega skazujejo, razkazali tudi romarjem samostanske znamenitosti, družabnicam pa zunanje prostore in lepo kapelo, odpravili so se stopiški izletniki proti svojemu domu — vsi veseli in zadovoljni.

V Novem Lurdu je torej, kakor se vidi »kšeft« dobro vpeljan in bo »nesel«, da bo veselje.

A podjetni klerikaleci hočejo svoje kupčije še raztegniti. Na Zaplazu pri Čatežu je že pod streho nova ro-

maraka cerkev. Imela bo — 12 altarjev. Pomislite — 12 altarjev. Stara cerkev je le prezbiterij nove. Tudi v Prečni dobe res krasno novo cerkev, katere patron pa ne bo več svetnik stare cerkve, sv. Elija. Tega so duhovniki odstranili in patron bo zdaj sv. Anton. V pročelju cerkve je že prostor preskrbljen za soho sv. Antona. Nad njim prav na vrhu strehe je pa že stolpič za čudodelen zvonec sv. Antona. Kdor bo bingljaj in kaj plačal, temu se bodo časih želje izpolnile, ali pa tudi ne. Da bode vedno novih čudežev, zato bo že skrbelo podjetništvo, saj čudeži najbolj pomagajo, da bo v bisago vedno padalo zadosti pink - pinka.

Blagor kranjski deželi — kmalu bo svet verjel, da smo kranjski Slovenci največji tepci pod božjim solncem.

Potnika-inkasanta

sprejme svetovna tvrška proti gotovi plači in proviziji. 3432-2
Ponudbe pod »Delavnost« na upravištvu »Slov. Naroda«.

V najem se da s 1. novembrom 1909

gostilna

„Pri smreki“
v Spodnji Šiški št. 88.
Vpraša naj se pri hišnem gospodarju. 3394-3

Hiša

z dobro idejo
gostilno
na Bohinjskem jezernu
se zaradi odpotovanja preda slov. gostilničarju. Hiša ima 10 sob, urejenih za tujce, lep vrt in verande. — Vprašanja pod »št. 100«, Sv. Janez, Bohinjsko jezero. 3364 5

Razpošiljam kolesa

na štiri tedne na poskušajo in vpogled proti povzetju. Posamezni deli koles čudovito poceni in dobri.
Ilustrovani cenovniki poštnice prosto.
Franc Dušek
Izročila koles, Opotna št. 88, ob dr. telefonističnega. 422 85

Cisti samo s
Globus
čistilni izvleček
Najboljše čistilo za kovine na svetu.

Sukna
In modno 32 9 9
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tovarnica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Vzorci franco.

Novozidana hiša

v Rečni dolini št. 178 (osena 3)
se preda iz proste roke. 3382-2
Izve se pri lastniku tam.

Prav dobro 2718-13

vinske sode

iz hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 200—400, 700, 1200, 3000, 5000 litrov preda po nizki ceni.

FRAN CASCIO
Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Pozor!

Preda se enonadstropna z dobroidčo gostilno

hiša

s popolno koncesijo v Podlipah blizu industrijskih Boroveli, kjer je tudi puškarna Hiša ima 4 orale sveta, vrt in polje, ter pet sob za tujce. Slovenci pozor! rešite svoje zemlje. — Za ceno in drugo se vpraša pri g. Matevžu Mačniku, sedaj najemniku v Podrožici, Koroške. 3280-8

Oklic.

Na Koroški Bell se razpisuje s tem mesto

občinskega tajnika

do konca septembra. 3412-3
Prosilec, ki naj bo bolj v starosti, skušen mož, če mogoče oženjen, se mora osebno predstaviti županstvu. S plačo je združeno prosto stanovanje. O plači in dolžnosti tajnika bo odbor sklepal pozneje.

Občinski odbor na Koroški Bell
dne 5. septembra 1909.

modistovska trgovina

v sredi mesta, se zaradi preselitve takej preda.

Naslov pove upravištvu »Slovenskega Naroda«. 3416-8

Radi preselitve se da v najem takej ali pozneje

kavarna

osiroma vsa hiša, v kateri se nahajajo 3 stanovanja, kavarna, kleti, velik zelenjadni vrt in druge pritlikline. Več se izve na Glincih 206, pri lastnici kavarne. 3395-3

Sprejme se vešč

mlinar

ki bi znal tudi nasekati kamen ter bi bil smozen vseh mlinarskih poslov.

Ponudbe naj se pošljejo na Benjokastelanski mlin, Stari, Dalmačija 3438-3

Naznanilo.

Preda se radi odhoda v Ameriko iz proste roke leta 1908 novo zidana

hiša

z 2 kletima na traverze obokanima, 3 sobami in kuhinjo ter majhno jedilno shrambo, 2 podstrešni prostori sobi, en hlev, kolarnica, lep vrt, zraven pa še precej mlive. V Brežicah na kolodvoru je to najlepši prostor za vsako obrt. Hiša spada pod St. Leonhart št. 54 pri Brežicah. Cena se izve pri lastnici, kdo želi kupiti, naj se oglasi osebno istotam.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Šaki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznana in strokovno preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

219-72

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

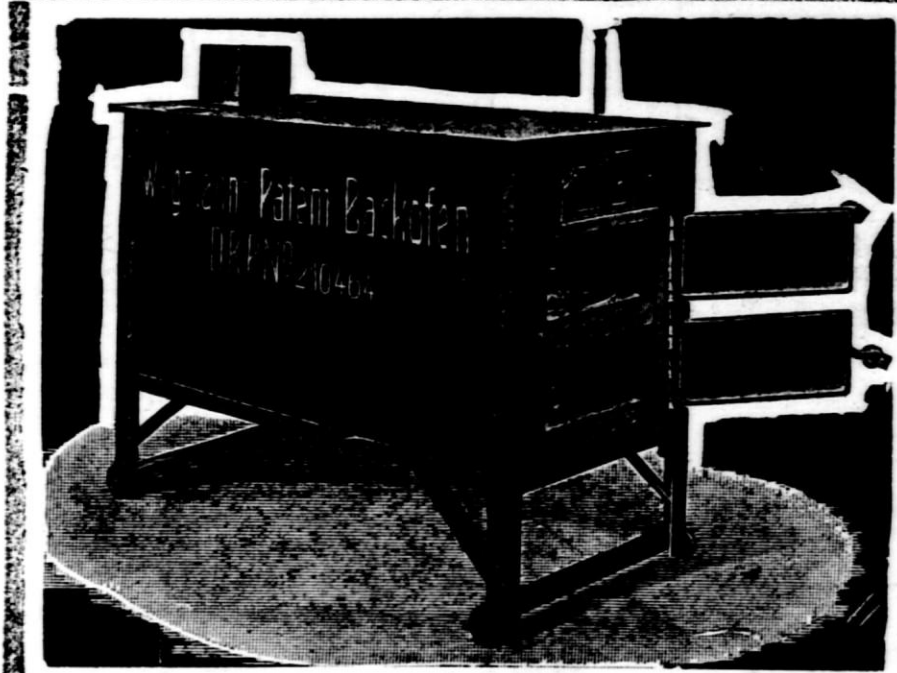
priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Usak kmetovalec naj bi se seznanil z Wegmannovimi patent. krušnimi pečmi

V tej peči se ob prihranitvi drva in prostora za 50 do 80% peče izbreren kruh kakor tudi vsako drugo pecivo. Lahko se tudi suši sadje in sočivje, pa tudi meso se da prekrasno speči. Te patentne krušne peči se izdelujejo v velikosti za 4 hlebe po K 100 do 40 hlebov in se pripravno deajo postaviti v kuhinji, na hodniku, kolarnici itd.

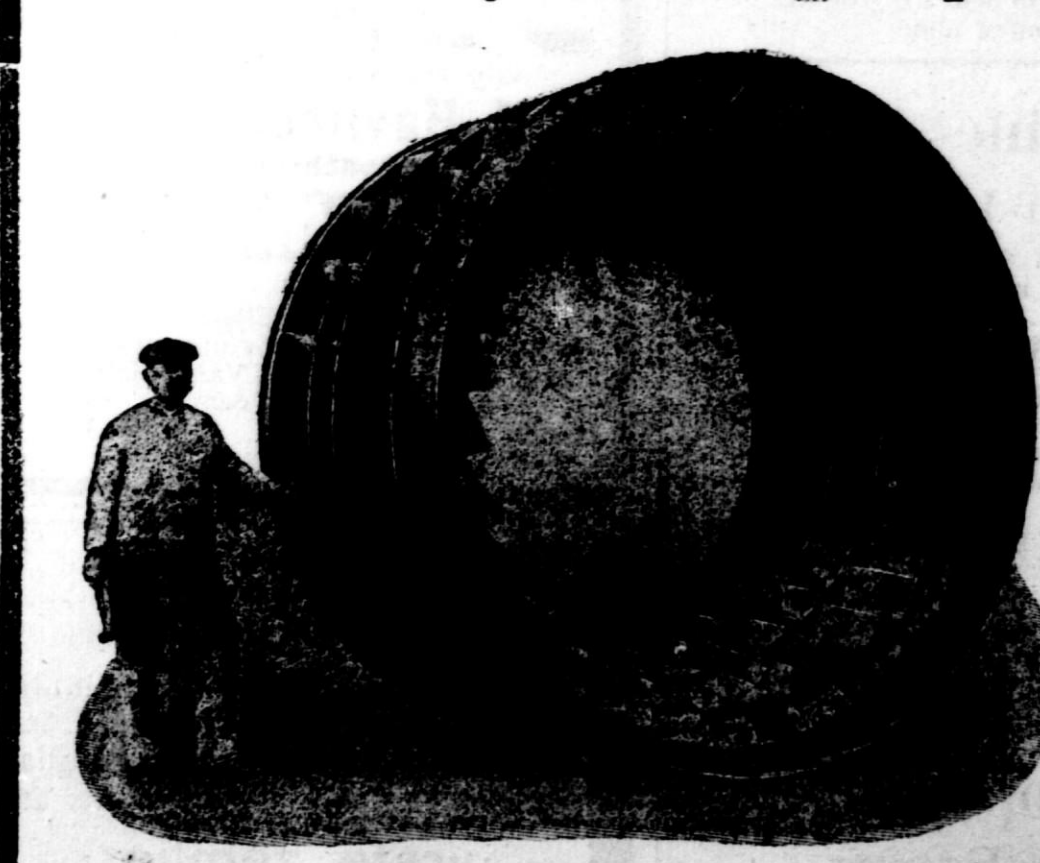
Vsaka peč se da za 6 tednov na polzkušnjo.

Kataloge pošlje brezplačno poleg vsakega željenega pojasnila (Dopisnica zadostuje) Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Komp. v Ljubljani. 3097-5

A. Žabkar v Ljubljani

Dunajska cesta št. 42. 4693-12

Železolivarna, tovarna za stroje in ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in popravilo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov: raznovrstnih strojev, priprav za mline in žage, moderne Francoise turbine za vsak padeo in množino vode, kakor tudi transmisij za vsako industrijo. Izdelujem tudi najrazličnejša dela iz litega in kovane železa, in sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trombe za vodo itd., dalje najraznovrstnejše železne konstrukcije, kakor strešne stole, mostove, vrtnerske rastlinjake, vsa stavbinska in ključavničarska dela: železne ograje, vrata, okna, strelovođe in štedilnike ter žično pletenino za ograje vrtom, pašnikom, travnikom itd.

Načrti in proračuni na razpolago.

Vsepo primernih tovarniških cenah.

MAGGIJEVE

kocke za govejo juho a 6 h za 1 krožnik (1 litra)

so najboljše goveja juha v strjeni obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave; le-te

so najboljše!

Samo prave z imenom MAGGI in varstveno znamko: zvezdo s križcem!

Spretna šivilja

za izdelovanje kril in
učenka

se sprejmeta takoj v modnem sa-
lonu v Wolfovi ulici št. 5. 3489-2

Gospodična

se sprejme
na hrano in stanovanje.

Več se poizve v Strelški ulici
št. 18. 3496-2

Puške:

Lancaster od . . . 20-
Flobert . . . 8-50
Pištola . . . 2-
Samokres . . . 2-
naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik
franko. F. Dušek, Opčevo 76
ob državni železnici, Čaško. 1501-23

Anton Leutgeb,

353 rokavičar in bandajist. 38
Pod trančo 1. Ljubljana. Pod trančo 1.

Lastna izdelovalnica vsakovrstnih glos,
usnjatih in vojaških rokavic.

Izdelovatelj
klinih pasov.
Vsa kirur-
gična dela.
Zunanja na-
ročila točno.
Cene nizke

Stampilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Ceniki franko.

G. Skrbic

Zagreb, Ilica št. 40

priporoča svojo veliko
in razširjeno trgovico

žaluzij

iz desic, železnih in
lesenih rolojev za
okna in prodajalnice
po najnovejšem sestavu
Vse vrste lesenih, tka-
nih in platnenih 24

rolet iz različnega platna, sat-
na, damast, ripsa itd
Nova patentirana peresna držala.
Novo skladišče vsake vrste odej.

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju
(Kranjsko)

Največja proizvodnja priznana
najboljih pšeničnih mok in krmi-
nih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj iz-
branih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo
jako veliko vode v se in dajo kvanti-
tativno nedosegljiv pridelek, kar je
zlasti za gospode pekovske mojstre
neprecenljive vrednosti. 3939 43

Zastopstva in za oge:
V Ljubljani, Podgradu, Trnovem,
Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu,
Belijsku, Bolcanu, Inomestu, Tri-
dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovcu,
Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzjavaj: Valični mlin, Kranj.

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles

prejem koles za emajliranje,
poniklanje ter popravila

18 solidno in ceno. 2954

Karel Camernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Čevljarne:

Josipina Herisch
zaloga čevljev ženske tovarne,
Židovske ulice št. 7.

„Združeni čevljarji“
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice št. 14.

Gostilne, restavracije:

Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnijske ulice št. 6.

Galanterijsko blago:

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12

Knjigarne:

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Prešernova ulica št. 7.

Ivan Vrečko
trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta št. 31.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čizmař
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Rešljiva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Manufakturno blago:

Janko Češnik
„pri Češniku“
trgovina s manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevc
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s sukninim blagom,
Stritarjeve (Špitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.

„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.

A. & E. Skaberne
trgovina s manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistrata.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg št. 23.

Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Feliks Urbanc
trgovina s manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Matej Orehek
trgovina s mešanim blagom,
zaloga modernih oblik,
Kolodvorske ulice št. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg.

E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19.

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg št. 19.

Katinka Widmayer
trgovina s vsakovrstnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solacu“ sa vodo.

Peki:

Avzug Jenko
pekovski mojster,
Marija Terezijska cesta št. 7.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta št. 22.

Anton Šarc
velika zaloga platna, žifona, namiznega perila,
brisalk, žepnih rut, švicarskega vezanja itd.
Sv. Petra cesta št. 8.

Anton Šarc
lastna živalnica z elektr. obratom, izdelovanje
raznega perila za dame, gospode in otroke.
Oprema za neveste. Sv. Petra cesta št. 8.

Posojilnice:

Kmetska posojilnica
ljublanske okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta št. 17.

Obrtno pomožno društvo
r. s. s. o. z. Judovske ulice,
sprejema hranilne vloge in daje posojila.

Slaščičarne:

Rudolf Bischof
slaščičarna,
Židovske ulice št. 8.

Jakob Zalaznik
slaščičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Špecerijsko blago:

Josip Boltar
trgovina s mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Štefan Mencinger
trgovina s špecerijskim, delikatesnim
in mešanim blagom,
Martinova cesta št. 18.

T. Mencinger
trgovina s špecerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Urarji in zlatarji:

Milko Krapeš
urar in trgovec s zlatino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3

Usnje:

Fran Mally
trgovina s usnjem
Rešljiva cesta št. 2

Josip Seunig
zaloga vsakovrstnega usnja in čevljarških
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:

Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice št. 5.

F. Meršol
trgovina s drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predtiakarija.
Mestni trg št. 12.

Vrtnarji:

Anton Bajec
ovetlični salon pod Trančo,
vrtinarija Karlovska cesta št. 2.

Zastopstva:

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valičnega mlina
Vinko Majdič v Kranju,
Vegove ulice št. 6.

Jakob Bončar
zastopnik in zaloga valičnega mlina
Peter Majdič v Jaršah,
Vegove ulice št. 6.

Železninske trgovine:

Valentin Golob
trgovina s železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg št. 10.

Ključavničarji:

Jos. Rebeck
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Slikarji:

Filip Pristou
slikar specialno le za napisne in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan N. Adamič
prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg
sokolske potrebščin, izdelovanje in vezanje
zastav, kakon vsakovrstne druge vezanine itd.

M. Franzl
mehanično pletenje na stroj,
Privoz št. 10.

Brata Hlavka
izdelovatelj kirurških in otroških
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev,
Sv. Petra cesta št. 62 a I.

Fran Kollmann
zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj
nasl. Karel Meglič
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Mally & dr.
parna opekarna
Rešljiva cesta št. 2

Fr. Ševčik
puškar in trgovec z orožjem,
Židovske ulice št. 8.

Josip Škerlj
spedijsko podjetje
Dunajska cesta št. 29.

Jos. Škerlj
prevoz pohištva,
Dunajska cesta št. 29.

Josip Vidmar
zaloga delnikov in solčnikov
Pred škofijo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Fr. Parkelj
plakater, reklamno podjetje in snajenje sta-
novanj in okenj.
Selenburgova ulica št. 6.

Mizarstvo

na vedno silo se zaradi smrti po-
3085 sestnika takoj preda. 20
Podrobnosti: A. Muner, Bled.

Ugoden nakupostankov

40 metrov cečila, barhenta,
flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v
kose od 1 do 8 metrov pošilja po
povzetju

za 18 kron
vrio znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata
v Podčrbradeh

Naročite takoj
Priporočilo 862 30

Vaše blagorodje!
Vašo cenjeno pošiljatev smo ob-
držali z največjo zadovoljnostjo, ho-
čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci
in priporočati Vašo cenjeno firmo
svojem znancom. J. V.
Frydek, 14. januarja 1908.

Superfosfati

rudninski in živalski, najbolj
preiskuhena, najsmiselnejša in
najcenejša fosforokislata gnojila
za vse 127 25

vrste zemlje.

Vaščina strogo z jamčena.
Jamčeno najhitrejši učinek,
najvišji donos.

Dalje amonijakove, kalijove
in selenitne superfosfate
dobavljajo vse

tvornice umetnih gnojil, trgovci,
kmetijske zadruge in društva.

Pisarna Praga, Příkopy 17.

Potrebujem 300 kubičnih m jelevnih

okroglijakov

od 10 do 20 cm debljine ter 3 do
6 m dolžine. Poleg tega 140 m

tramov

4/5 in 5/6, dolžina 4-10 m.

Giovani S. Weiller, Reka.

Drva.

Slav. občinstvu naznanjam, da se
od danes naprej dobivajo drva
lepa, suha, bukovca za kurjavo po 22
do 24 palcev dolga od pol sežnja
naprej v vsaki množini.

Priporoča se v ljudno za cenjena
naročila

Karel Meglič

Ljubljana, Emenska cesta št. 2
v Jakopičevi hiši. 8223-7

Sijajna eksistenca

se nudi dostojnim mladim možem z
razpečevanjem novih epohalnih paten-
tiranih luči, na lasten račun. Vsak
riziko izaljučen. Strokovnega znanja
ni treba. Vpoštevajo se samo osebe,
ki imajo same nekaj 100 K ali pa
dobrega poroka. Zastopstva se oddajo
za obseg enega ali več okrajnih gla-
varstev (komitativ) po vsem Avstro-
Ogrskem. 3482

Ponudbe pod „Erstklassige
Metallwarenfabrik“ na anonon-
ekspedicijo H. Schalek, Dunaj 1.

SODI

prav močni, za vino pripravljeni, en
del od žganja, v obsegu

od 1 56-70 od 1 180-250

„100-120“ „250-450“

„120-180“ „500-700“

nadalje sodi z vrzati od 800, 900,
1100, 1200, 1500, 1800, 4000 in 5000 i
se dobo po prav nizki ceni pri tvrdki

M. Rosner in drug

v Ljubljani 598 96
poleg Koslerjeve pivovarne.

2-4 krone na dan

stalnega zaslužka.

Iščemo za prevzetje pletenega blaga
osebe, ki bi na našem stroju delale
doma za naše podjetje. Pred-
znanja ni treba. Pouk zastoj. Od-
daljenost ni zapreka. Z majhnimi
nabavnimi stroški gotova ek-
sistenca. Pismeno jamstvo za stalni
zaslužek. Lahko in ugodno delo ob
vsakem položaju. Zahtevajte vse-
kakor naš prospekt. 650 43

Domača industrija trikotarje,

Zagreb, Ilica 98/13.

Naša zastopnica v Ljubljani je

gospa Ivanka Murmayer, Sv.

Petra nasip št. 76.

Zveza slov. zadrug v Ljubljani

razpisuje službo pisarniškega

uradnika

Zahteva se popolna izurjenost

v slov. in nemški stenografiji in

strojopisju. 3464-3

Prednost ima oni, kdor zna še

povrh poleg pravilne slovenščine in

memorije kak drugi jezik in pozna

zadružništvo ter bi bil poraben v

knjigovodstvu. Plača po dogovoru.

Nastop takoj ali s 1. oktobrom t. l.

Ponudbe, opremljene s dokazili,

naj se vložijo najdalje do 23. t. m.

pri „Zvezi slov. zadrug“ v Ljub-

ljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

Preselitev.

Svojim cenjenim gostom na-

znanjam, da sem se preselila s

Sv. Jakoba trga št. 8 na

Francovo nabrežje

št. 19. 33 6-3

Zahvaljujem se cenj. gostom

za dosedanj obisk ter se pri-

poročam tudi za nadalje.

Nežika Krallj.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdko FRATELLI BRANCA v MILANU

EDNE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODŌNA GRENŌIOA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. BUZZO
liniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Hiša naprodaj

Hiša Na Mivki 6, se prodaja.
Več pove lastnik hiše Janoz
Taborski. 247-2

Triumph-štedilna ognjišča

sa gospodinj-
stva, ekono-
mijske i. t. dr. v
vsakodnevni iz-
poljavi. Ze 30
let so najbolje
priporočena. Pri-
poročena tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelok. Največja prihranitev
goriva. Specijalita: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti doposlani
znansti. 2506 15
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
F. Goldschmidt & sin
v Ljubljani, Avenija.

LOKOMOBILE.

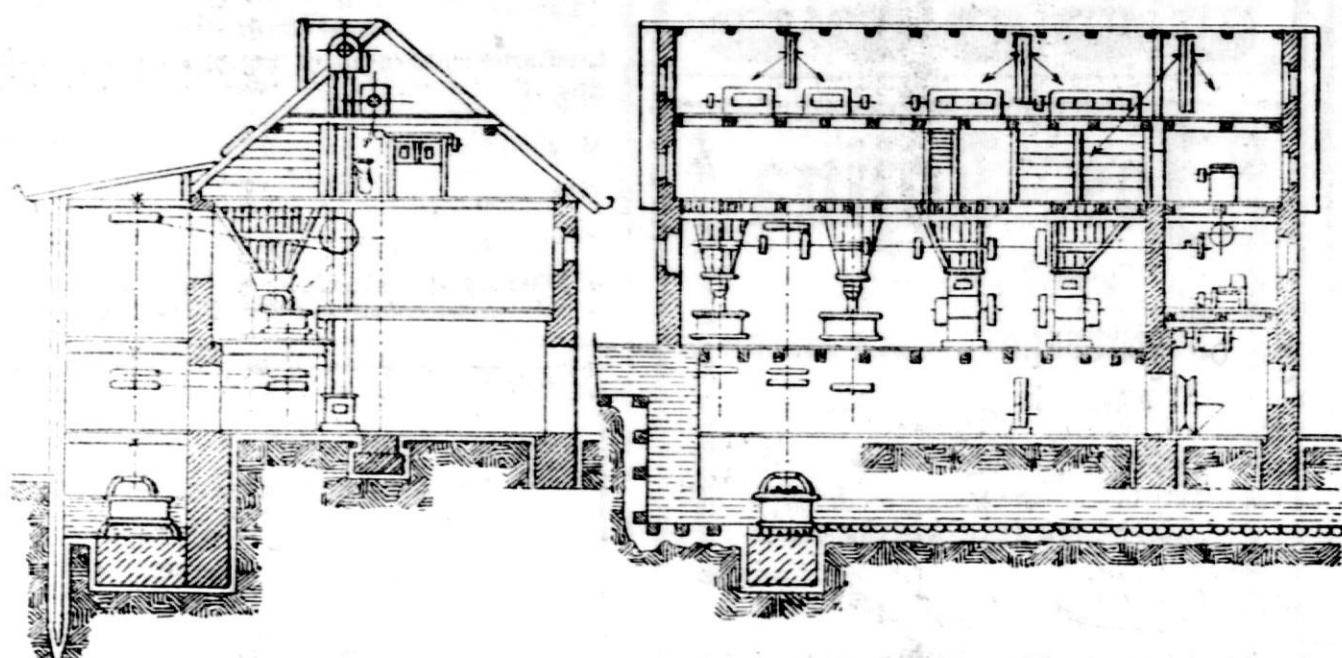
Specialna tovarnica za lokomobile, delavnica za stroje
H. FISCHER, Dunaj X., Gudrunstrasse št. 140
ponuja navedene stroje od 4-125 HP, rabljene pa v bresibnem stanju, popolnoma smožne za obrat ter firma
za vse sestavine lokomobil, jih ki proda ona, najlažje in najhitreje. — Vsak objekt se zastonj
montira in spravi v obrat. Ugodni plačilni pogoji, prve vrste reference. 3088-5
Lokomobile na posodo.

Zastonj! Vzorci in ceniki!

Tucat 50:100 cm vel. damastne bri-
salke sec. vzorec, čisto platno K 8-
Tucat 48:10 cm vel. cviljaste bri-
salke, čisto platno 440
Tucat 54:120 cm vel. dvojnodama-
stne brisače, sec. vzorec, čisto
platno 14-
Kos tkanine, 82 cm šir, 23 m dolg,
pripraven za životno in posteljno
perilo 1150
Jedilna garnitura za 6 oseb, čisto
platno, 140 cm vel., servite 60:60 550
Tucat brisalnih cunj, čisto platno,
60:70 cm 550
78 cm široko laneno platno, pristna
platina 1 m —80
6 rjuh, platno, 150:200 cm 1320
6 rjuh, platno, 150:225 cm 15-
40 m brezhibnih ostankov kanafasa,
oksforda, cefirja, potisk. cef. 15-
Razpošiljanje po povzetju. — Neugajajoče se-
veda vzamem nazaj. 3084-5
BERTHOLD HOCHBERG, tkalca,
Kostelec Červený, Krkonoši (Česko).

Josip Čretnik izdelovatelj umetnih mlinov in žag

v Št. Jurju ob južni železnici (Štajersko).

V ti stroki prvo podjetje
na slovenskem Štajerskem.

Razpošiljam na malo
in veliko vsakovrstne
potrebščine za mline
in žage po najnižjih
cenah.

Krasne reference!

Tacitol

najboljša zobna tinktura sveta
zobnega zdravnika

A. Schweigerja.

Dobrota za človeštvo. Nič več zobnih
bolečin. Vse drugo pove popis, pri-
dejan vsaki steklenici.

Steklenica stane K 160.

Zunanjim naročnikom najmanj štiri stekle-
nice se pošilja voda poštne prosto.

Dobiva se v lekarnah:

Behinc, Piccoli, Mayr, Trnkoczy,
v drogeriji Kanc in po vseh večjih
trgovinah. 1751-21

Carl Kronsteinerja

proti vremenu odporne patentirane
apnene

asadne barve

v 50 različnih barvah kilogram od
24 h napre. Ze desetletja naj-
bolje preizkušeno in prekašajo
vse ponaredbe. — Edino pri-
merno prevlečenje za že prof pod-
barvane fasade.

Emajlne fasadne barve, ki se
nmivati in krijejo že z enim prevleče-
njem, brez predbarvanja, emajlnotde,
pa samo zmešane z vodo pripravne za
takojšnjo rabo. Antiseptične — nestru-
pene — porozne. Idealno nabarvilo za
znotranje prostore, lesene stavbe n. pr.
kolnice, paviljone, ograje itd. Dobiva se
v vseh barvah, stroškov za m² 5 h. —
Knjiga z vzorci in prosp. gratis in franko.
Carl Kronsteiner na Dunaju III.,
Hauptstrasse 120.

Zaloga: Tovarna za olinatne barve, lake
in firneže Brata Eberl v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 6.

NAZNANILO.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da bom tekom tega leta odprl v Ljubljani

tehnično pisarno

Tu bom izdeloval vsakovrstne načrte za javne in privatne stavbe, sprejemal bom
tehnična in vsa v stavbinsko stroko spadajoča dela. Sklicujem se pri tej priliki na
neštivilne javne in zasebne stavbe, ki sem jih v zadnji dobi zgradil v največjo zadovoljnost
dotičnih naročnikov, n. pr.: Narodni dom v Brežicah, župne cerkve v Cerkljah pri Sv. Križu
na Dolenjskem, na Teharjih pri Celju itd. Letos zidam enajstrazredno ljudsko šolo v Št. Jurju ob
Juž. žel., knezoškofjske zavode v Št. Vidu nad Ljubljano in več drugih obsežnih stavb.

Solidnost moje tvrdke potrjujejo mnogoštevilna priznanja, ki so se mi izročila od raznih strani.

Priporočam se sl. občinstvu za blagohotno naklonjenost ter beležim

z odličnim spoštovanjem

Krško, dne 30. vel. srpana 1909.

3782-4

Valentin Scagnetti ml.

arhitekt in mestni stavbenik.

Betonsko podjetje

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamnja in marmorja

ZAJEC & HORN

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73,

filijalka na PEŠATI, pošta Dol pri Ljubljani.

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamnja: cevi, okrogle in ovalne, stopnice, (najelegantnejši vzorci,
brušene in polirane), mizalčne, kakor tudi hidraulično stisnjene metallique-plošče za tlakove cerkva,
vež, kuhinj, hodnikov, trotoarjev v raznih barvah in vzorcih; pedboje, križe, nagrobne spomenike,
okvirje, postamente, balustrade, ornamente, facade itd. — Opozarjamo posebno na prekrasne plošče
iz umetnega marmorja (Carralyth-patent) za prevleke sten v vestibulih, stebrov, najboljšo nado-
mestilo naravnega marmorja vseh vrst za umivalnike, nočne omarice, kredence itd. Gospode intere-
sente, zlasti misarske in stavbinske mojstre vatimo najvljudneje, da si ogledajo na licu mesta blago.

Cenike in vzorce pošiljamo radi velje na zahtevo.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

zarezano strešno opeko prve in druge vrste,

z jamstvom za nje trpežnost skozi 5 let

iz lastne nove moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani
in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči

pri J. KNEZU v Ljubljani.

1894-22

Indolevatalj vovov
Franc Visjan
 Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 25
 priporoča svoje bogate zaloge
 1638 novih in že rabljenih
VOZOV.

Ustanovljeno 1882 (Telefon 548)
RUDOLF GEBURTH, DUNAJ
 c. in kr. dvorni strojnik 3252-3
 VII. Kaiserstrasse 71, na oglu Burgasse.
 Največja in najbogatejša zaloge vseh vrst
kurilnih peči posebno najfinije v vseh barvah v
 ognju emajlirane peči s nikljasto
 montažo.
 Regulirne polnilne peči od 15 K naprej. Trajao-
 gorilne peči za kurjenje s premogom. Štedil-
 na, kuhinjska in strojna ogrevala vseh velikosti.
 Peči s železnimi pečnicami za kurjenje dveh in treh sob
 Plinovne peči in plinovi kamni. — Katalogi gratis in franko.

Odvetnik 3273-3
dr. Alojzij Bratkovič
 vljudno naznanja,
da je otvoril s 1. septembrom
svojo odvetniško pisarno
 v Slov. Gradcu.

Naznanilo.
 Naznanjam slavnemu občinstvu, da izde-
 lumem v svoji novi, največji in po najmo-
 dernejšem sistemu urejeni tovarni na
 Kranjskem za upognjeno pohištvo in
 deščice (parket)
Stole, različne vrste od priprostega do
 najnežgajša izdelka, naslonjake,
 gugalnice, pisalne mize, obo-
 šalnike, mize v vsaki velikosti, vrhne stole,
 stole za glasovir itd.
 Imam vedno veliko zalogo bukovic in
 hrastovih na par prepravljenih deščic
 (parket po najnižjih cenah.)
 Na zahtevo pošljem moj ilustrirani cenik zastoj
 in franko 3099 5
Ivan Bahovec,
 tovarnar na Duplici p. Kamnik.

Osrednjo kurjavo in prezračevanje
 vseh sestavov postavlja
 Češki specialni zavod: strojna tvornica
Jan Štětka
 Praga-Kralj. Vinohrady, Fričova ulice št. 892.
Posebnost: stavbe železnih rastlinjakov
 in njih opremljenje s toplo vodo. 3281-4
 Čtažna kurjava s štedilniki za stanovanja z 2, 4 ali 6 sobami.
Železne konstrukcije streh, mostov itd.

Ivan Jax in sin
 v Ljubljani
 Dunajska cesta št. 17
 priporočata svoj bogato zalogo
voznih koles.
Šivalni stroji
 za rednine in obrt.
 Brezplačni kurzi za vnosno in iz-
 pisalno stroji „ADLER“.

A. Kunst
 Ljubljana
 Židovske ulice 4
Velika zaloga obuvav
 lastnega izdelka za dame, gospode
 in otroke je vedno na izbero.
 Vsakršna naročila se izvršujejo točno
 in po nizki ceni. Vse mere se shranju-
 jejo in zaznamujejo. Pri zunanjih
 naročilih naj se blagoviti vzorcev po-
 slati.

Fr. P. Zajec
 optik, urar in trgovec s
 zlatarstvom in srebrarstvom.
Stari trg 26.
 Popravila se izvršujejo
 točno in ceno.

JOSIP STUPICA
 jerminar in sedlar
 v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6
 Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
 kakor tudi krasno opremljeno
kočije, druge vozove in
: najrazličnejšo vprežno :
opravo
 katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
 druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
 ščine kakor tudi že obrabljene
 vozove in konjske oprav.

Br. Hlavka Prešernove
 ulice št. 5.
 Atelje za ortopedične aparate in
 bandaze.
 Galvanoplatiranje z električno silo.
 Izdelovatelj kirurških medicins-
 kih instrumentov in vseh potreb-
 ščin za bolnike.

Anton Krejči
 Ljubljana, Wolfve ulice št. 5
 priporoča svojo bogato zalogo
 najmodernejših, najfinijskih
kožuhovin,
klobukov in čepic
 Prevzema tudi vse v to vrsto
 spadajoče popravila proti naj-
 nižji ceni. Kupuje tudi vsako-
 vrstne hače divjačine in jih
 najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Ustanovljeno leta 1842.
Tovarna oljnatih barv, laka
in firneža
Brata EBERL
 Ljubljana 343-87
 črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja.
Prodajalnica: * **Delavnica:**
 Miklošičeve ulice št. 6. * Igriške ulice števil. 6.
 nasproti hotela „Union“.

V prid družbe sv. Cirila in Metoda I
Prva češka splošna deln. družba **na življenje**
 za zavarovanje v Pragi
 Generalno zastopstvo za vse slov. dežele v Trstu, ul. Donizetti 5.
EDINA slovanska delniška družba za zavarovanje na življenje,
EDINA, katera kolekuje zavarovalne listine s narodnim kolekom,
EDINA, katera kolekuje svoje dopise s narodnim kolekom,
 Zavaruje najceneje, najugodnejše na vse načine! **Svoji k svojim!**
 Pojasnila dajejo vedno brezplačno okrajna zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.
 3386 2 **Nadzornik v Ljubljani je**
 gospod **GESTRIN IVAN**, Radeckyjeva cesta 16.

Veletrgovina z železom
„Merkur“ 1358 25
Peter Majdič v Celju
 se priporoča cenjenim odjemalcem.

Najkrajša in naicenejša pot
V AMERIKO
 s modernimi velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New York
 je proga
Red Star Line
 Reda snesda *
 Na naših parnikih Finland, Kronland,
 Vaderland, Zealand, Lapland in Samland
 ki ohrabijo vsak teden ob sobotah redne vožnje
 med Antwerpenom in Novim Yorkom je značilnost,
 točna hrana, vpludna postrežba in spalnice po
 povsem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za
 vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja
 vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak teden
 neposredno. 17-28
 Naši parniki vozijo tudi na mesec po več-
 krat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
 vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.
 Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc
 v Ljubljani, Kolodvorske ulice odalej 26
 od železnega kolodvora na levo pred srano gostilno „pri Starem Tislerju“.

Ženica, zakaj se smehljaš?
 Zaradi lepote in nizke cene blaga. ki sem ga
 danes dobila in ki me je tako presenetilo!
 Naj zato nihče, ki hoče biti dobro postrežen, ne zamudi, naro-
 čiti za poskušnjo 6 rjuh najboljših kakovosti, beljenih, brez
 šiva, 150/200 cm velikosti za K 13 50. Kos rumbarškega platna
 74 cm širokosti, 20 metr. dolgoti K 10—; kos prima šifona
 82 cm šir., 20 met. dolg K 12—; garnitura in sicer 2 komada
 za posteljo in 1 komad za mizo samo K 11—. Ugoden nakup
 ostankov, najfinije sortiranih. 25 mtr. K 20—. — Vsorci se
 ostanki se ne razpolijejo. 3276 3
 Vzorec za barbanje, vse platnine in poveljnice gratis in
 franco od tiskalnice
Bratje Krejcar, Dobruška 9181, Češko.

Stenografinja

večja pisanja na stroju, z večletno pisarniško prakso, išče službo. Naslov pod „L. R.“, Kozje na štajarskem. 3453-2

trgovski sotrudnik

špecerist, želi premeniti službo do 15. oktobra v kakšno večjo mešano trgovino. 3461-3
Ponudbe pod „Dobra meč“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno

enonadstropna hiša

na Solu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20. 2596-31
Poizve se v pisarni dr. Frana Počka, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30.

!! Za jesen in zimo !!

Važno za trgovce in krošnjarje!!
Naročajo naravnost iz tvornice!!
Razpošilja se tudi privatnim!!
Ponujam moške in ženske nogavice rajamčeno izborne kakovosti 50% pod običajno prodajno ceno.
Poizkusna odbira moških nogavic tucat samo K 6.30.
Poizkusna odbira ženskih nogavic tucat samo K 7.80
Če ne ugađa, se znesek takoj vrne. Ob nakupu 5 tucatov franko, ob 50 tucatih 5% popusta.
3485-1
Tvornica pletenin
Fran Malina, Nachod, Češko.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.

2169-16 Ustanovljena l. 1888.
Založnik avstrijskih
zveze državnih
ces. kralj. uradnikov.
Alžij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan št. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najprejnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najprejnejših **prstenih peči** različnih vzorcev kakor: renaissance, barok, gotike, secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tovarna za gorilne motorje.
Originalni motorji „Otto“
v zvezi 8718 48
z napravo za sesalni plin
za kurjenje s rjavim premogom, fu-
zinskim ali plinovim koksom, kauma-
zitom ali ogljem.
Gospodarsko najbolj primerna
obratna moč novega časa!
Originalni motorji „Otto“ za svetilni plin,
benzin, bencol, petrolin, karbonol.
Svetovnoslavni zaradi preproste in solidne sestave.
Vsa pojasnila in cenike daje brezplačno tvrdka
D. S. Fakin kot zastopnica za Kranjsko
Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. telef. 73.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade. Od c. kr. av-
strijske vlade za vernost v Avstriji zavarovanih pripoznana vrednost

K 36.433,020-65

Izredno liberalni pogoji polic.

Pri kritnih policah nudi družba

tako po sklenitvi zavarovanja odškodnino za smrt po

samomoru ali dvoboju

Nove in hasnovite tarife — Informacije in prospekti zastoj.

Podružnica za Avstrijo.

Gresham Life Assurance Society Limited Dunaj I., Gisela str. 1.

Generalna agentura v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2.

VIKTOR MORO.

V zavarovalništvu uvedene osebe, ki imajo v mestu in na deželi dobre zveze, se sprejmo pod ugodnimi pogoji 3487-1

Corso italiano!

Hotel Union

V 6 mesecih francosko ali italijansko.

System Berlitz. Konverzacija in tečaji za otroke za oba jeniaka. Pričetek zopet 1. oktobra. Prijave od 10. do 28. septembra. Zaradi porazdelitve se prosijo učenci v lastno korist, da se prijavi pravočasno. — Poizkusne ure in prospekti gratis! 3506 1

Parotovarja za milo, surovi margarin,
kristalno sodo in stearinske sveče

IGNAC FOCK v Kranju

Grdoba!!! Si še zdaj nisi zapomnil, da ne rabim drugega cigaretne papirja in stročnic kot samo

„Ottoman“?

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“

12-107
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 44,437,036-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323,486-35 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z ynoskoni slovensko-marečne uprave.
Vsa poizvedla daje:
Generalni zastop v Ljubljani, šigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje in čistega dobička izdatne podpore v narodne in občinske namene.

Kemiška tovarna „Iskra“ v Kra-
kovu, ki izdeluje črnila, mazila za
čevlje, snazila za kovine itd, išče

provizijskega zastopnika

Naslov: Tovarna „Iskra“ v
Kraкову, Galicija. 3466-2

Pređa se graščina

v Podsmreki pri Višnji gori
z njivami, travniki in gozdi. Pri
graščini se nahaja dolgoletna umna
čebelarja s svetovnim eksportom.
Natančna pojasnila daje tvrdka
P. Majdič, valjčni mlin v Jaršah
pri Mengšu. 3478-1

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 3483
priporoča in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste
kakor privatno, trgovinsko in gostilniško
osebje za Ljubljano in zunanaj.
Izbira različnih služb, zlasti za ženske.
Potrebna tiskanja
Vestna in kolkor možno hitra
postrežba zagotovljena.
Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov.
Išče se učenika (inteligentno dekle)
v veliko trgovino.

Dopisnica

zadostuje, da
dobite novo, ve-
lezanimivo bro-
šuro gratis in
franko. Ta bro-
šura je znanstve-
na razprava, ki
v lahko razum-
ljivem, poljud-
nem jeziku
obravnavava elek-
trično zdravlje-
nje, in bolnik, ki
ga muči splošna
živčna oslabe-
lost, revmatiz-
em, nevralgija, motenje prebave valed
nervoznosti, ohromelost, pomanjkanje
spanja, glavobol, slabotnost vseh vrst,
bo smatral brošuro za dragoceno darilo
še nikoli niso v Avstriji zastoj delili
tako dragocene knjige, mi pa hočemo
kaj žrtvovati, da opozorimo trpeče člo-
veštvo na blagodejni učinek elektricitete.
Vsak, kdor se obrne na nas, dobi
gratis in franko
pod zaprto kuverto brez vsake obveze to
zanimivo brošuro. 3481

Elektro-terapevtska ordinacija
Dunaj, I., Schwangasse 1, Mezzanin,
Abt. I a/2.

18./IX. 1909.
Kupen za brezplačno knjigo.
Na
Elektro-terapevtsko ordinacijo
na Dunaju, I., Schwangasse
1, Mezzanin Abt. I a/2
Prosim pošljite mi knjigo:
„Razprava o moderni elek-
tro-terapiji“
gratis in franko pod zaprto ku-
verto.
Ime:
Naslov:

Preselitev trgovine!

Vljudno naznanjam, da sem preselil s 1. septembrom t. l. svojo
trgovino s Kongresnega trga št. 14

v Prešernovo ulico 10-14

nasproti „Mestne hranilnice“,
kjer sem prevzel staro znano trgovino gosp. I. KORDIKA, z galanterij-
skim, norimberškim blagom, igračkami ter vsakovrstnimi potrebščini-
nami za različne sloje.
Zahvaljujoč se za dosedanje izkazano zaupanje in toplo priporočajoč
se nadaljni naklonjenosti, bilježim
z velespoštovanjem
3489-3
Lud. Dolenc.

Zehnična pisarna in stavbno podjetje

Inž. dr. Jovo Simić, kom. društvo
Donja Tuzla, Bosna

izvršuje načrte, statične proračune in stroškov-
nike ter prevzema vsa v arhitektovske, stav-
binske, inženirske in zemljemerske stroko
spadajoča dela
vse proti primernim cenam in po najnovejših znanstvenih in strokovnih načelih.

Št. 7069/V. u.

3433-3

Razglas.

V smislu določil § 133:5 vojnih predpisov 1. del se razglašja, da po
letošnjem kontingentnem obračunu tvori **žrebna št. 116/I** končno veljavno
zaključno število rekrutnega kontingenta za vojsko, **žrebna št. 52/II** kon-
čno veljavno zaključno število rekrutnega kontingenta za domobranstvo in
žrebna št. 6/III končno veljavno zaključno število nadomestne rezerve
za vojsko.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 3. septembra 1909.

Za župana: **Šešek** l. r.

Edina zaloga
izvirnih
ameriških
čevljev.

Avstr.-ameriška
zaloga čevljev
v Ljubljani
poleg kavarne
„pri Slonu“.
Pazite natančno na firmo.

Št. 1066

3482

Razpis.

Pri pokopališču v Dol. Logatcu se bode k dosedanjemu prizidala obzidna
ograja, ter ga s tem povečala.
V svrhu izvršitve tega dela se razpisuje

javna ponudbena razprava

in naj se ponudbe predložijo do
30. t. m. od 11-12. ure dopoldne
pri županstvu v Dol. Logatcu.
Natančnejše podatke daje podpisano županstvo ob uradnih urah.
Načrti prizidanja so na vpogled razpoloženi.

Županstvo Dolenji Logatec

dne 14. septembra 1909.

Korenčan l. r.
župan.

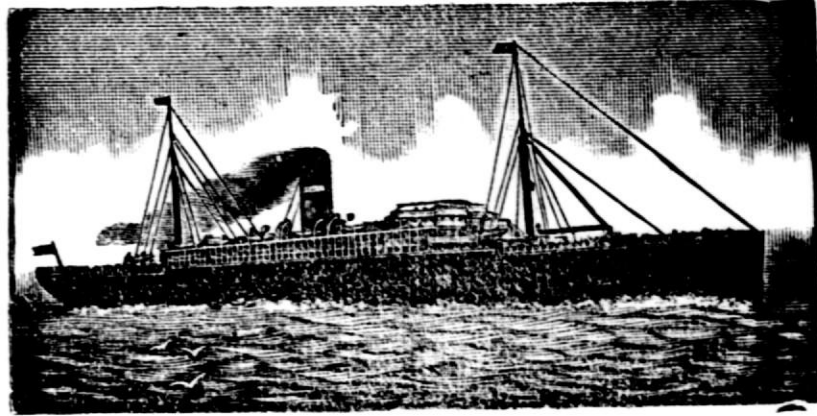
Kupujte in zahtevajte edine le Ciril in Metodov čaj

v zavrtkih po 10, 20, 30, 50 in 70 vin. 2891-7
ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.
Bebiva se posod. Behiva se posod.
Glavna zaloga pri Prvi slov. zalozi čaja in ruma na dohodu
v Ljubljani, Rožna ulica št. 41

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno
ednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkrijuječi dobroti kakor
tudi svoje priznane izvrstne znamke.
Priporočila in spričevala. 2944-7
raznih uradov in najslavnejših tvrdk so na raspolago.
Centralni urad:
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijo-
nirana potovalna
pisarna
za 246-36
Ameriko

Ljubljani, Kolodvorske ulice štey. 41.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

**! Ravno kar izšle nove dvo-
stranske slovenske plošče!**

Cena 4- krone in po 2 K 50 vin.

Velika zaloga

gramofonov
od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke. Zato

zahtevajte takoj brezplačno:

cenike gramofonov

in raznih plošč.

Fr. P. Zajec

urar in optik 2832 11

Ljubljana, Stari trg 26.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 850 38

Največja zaloga
pohištva

za spalne in jedilne sobe,
salone in gospodarske sobe,
Preproge, zastorji,
modroci na vzmeti,
žimnati modroci,
otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Pozor!

Pozor!

Nova modna trgovina za gospode in dame

Ljubljana

Peter Šterk

Ljubljana

Stari trg štey. 18

se priporoča slav. občinstvu kot zelo solidna za nakup raz-
nega modnega blaga.

Velika zaloga moškega, ženskega in otročjega perila, najmoder-
nejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, no-
gavic, ovratnikov, kravat, šerp, pajčolanov, žepnih robčkov.

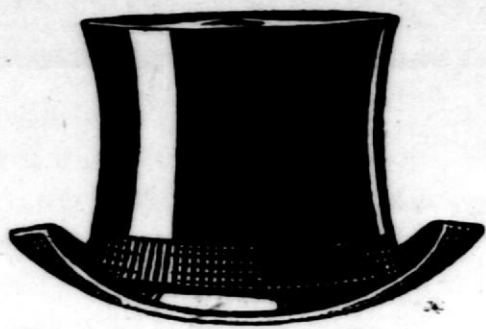
Otročje obleke, svile za bluze in nakite, svilni trakovi,
baržuni, vezanine, posamentrije, borte, čipke, čipkasti
ovratniki in vse potrebščine za šivilje.

Velika zaloga najnovejših 1595 16

moških klobukov, čepic in slamnikov.

AVGUST REPIČ

sodar
Ljubljana, Kolesarske ulice 16.
(v Trnovem)
izdeluje, popravlja in prodaja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah. 38

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča

klobuke, slamnike

cilindre, čepice itd.

najnovejša facone
po najnižji ceni.

Najcenejša
solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

Prod. Štefije 16. Stari trg 4.

Prešernove ulice 4.

Potniki v Ameriko
Najboljše talije do 100 po ceni in
najboljše potovanja ti naj se obrnejo
Simona
Ljubljana, Kolodvorske ulice 20.
Najboljše potovanja ti naj se obrnejo

F. K. Kaiser

puškar v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo
raznovrstnih

pušk, samokresov,

lovske potrebščine, vseh
del koles (biciklov) kakor tudi

umetniški ogenj

po najnižjih cenah.

Popravlja pušk, samokresov,

biciklov točno in solidno.

Cenevni zastoj in post-
ilno preda.

Na Resljevi cesti št. 12 v Ljubljani (nad učiteljskim)
od 20. septembra skozi 8 dni

velik sejem za posodo:

karlovarška, porcelanasta, steklena, pločevinasta in lita posoda,
zaloga raz in najizdatih predmetov.

Fr. Lippauz.

Stoj prijatelj!!!

Predno si kupiš ali izposodiš

klavir, pianino ali harmonij

potrudi se še k rodoljubu, edini narodni trdnji

Alfonz Breznik Gradišče štey. 11,

poleg gostilne p. i. Kronl.

Kot strokovnjak, učitelj Glasbene Maticice in
zapriseženi izvedenec c. kr. deželne sodišča, jamčim za
trpežnost in blagostrojnost strokovno preizkušeni in-
strumentov iz različnih prvovrstnih tvornic. Prodaja na obroke, tudi brez zadatja. Jamstvo
10 let. Najnižja najemina. 203-36

Puntigamska pivnica Sv. Petra cesta 47

priporoča izborni kraški teran, Colaričev oviček, bel in rdeč
iz Drenove ter priznano dobro Puntigamsko marčno pivo.

Jutri, v sredo, otvorila se bode

Vinska klet

v kateri se bode točilo

izborna istrsko vino, belo in rdeče po 56 vinarjev liter.

Za izborna in ceno kuhinje je dobro preskrbljeno.

Sprejme se več gospodin in kuhariki pouk, katere lahko

dobivajo tudi hrano.

Marija Rozman, restavratorka

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava 860-60

Puchova kolesa

Puch-Special' K 150

„Curier“-kola K 115

Najbolj. pnevmatike Reithofferjeve

Najnovejši šivalni stroji od

66 K naprej.

Za prekopovalce ista cena, kakor

v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov,
vseled tega blago veliko ceneje.

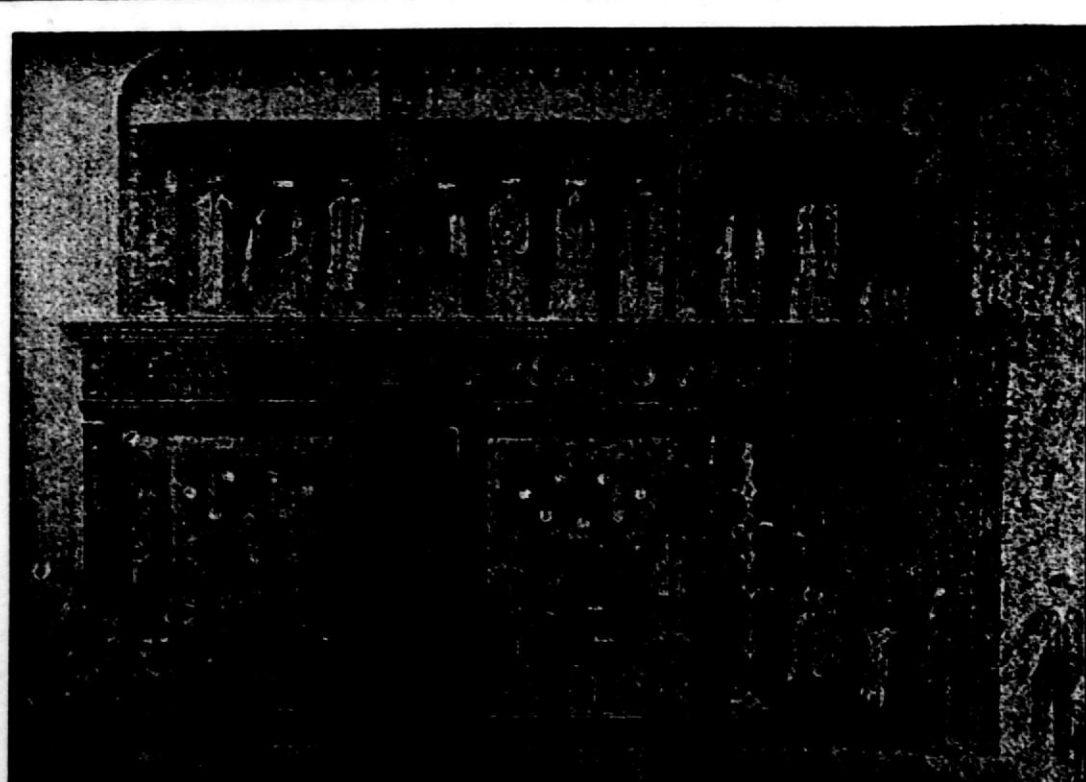
Ceniki zastoj in poštneine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Čudovito nizke cene, kakor priznava v obče.

Čudovito nizke cene, kakor priznava v obče.

**Največja izbira je samo v
Angleškem skladišču oblek**

8415 8 Ljubljana, Mestni trg štey. 5.

dež 3000 kom. jesenske in zimske obleke za gospode in dečke od 10 K
višja, dež 1000 kom. površnikov in raglanov od 12 K višje, dež
3000 pelerin od 8 K višje, dež 15.000 kom. najnovejša konfekcije za
dame in dečke, kakor jopice, paletoti, mantilije, pelerine, kostumi,
krila in bluze, dež 2000 kom. oblek za otroke od 4 K višje.

Odjemalci na dohodu dobijo znaten popust in sicer:

Jesenske in zimske jopice od K 4. — Plišaste jopice od K 10. —
Double pelerine ali lodnaste od K 640. — Klobuki za dečke, črni
ali lodnasti tucat K 18. — Isti za gospode tucat K 24. — Plišasti
klobuki vseh barv 1 tucat K 60.

O. Bernat o. i. d.

tako razkačilo, da so zaigali Radiničeve hiše. Ko so se plameni pričeli oprijemati podstrešja, je skočil eden hudodelcev na tla, da bi pobegnili. Toda ljudje so ga zgrabili in skoro napol ubili. Kmalu na to je skočil drugi iz goreče hiše. Orožniki so ustrelili in bil je takoj mrtev. Ko je skočil tretji iz plamenov, so ga zgrabili orožniki in zvezali. Razjarjeni ljudje so ga hoteli na mestu ubiti.

Občni zbor »Kolinške tovarne«. Pred nekaj dnevi se je vršil v Kolinu na Češkem občni zbor »Kolinške tovarne« za kavine primese. Na tem obnem zboru je predsednik povedal, da je l. 1908/09 narasel eksport v jugoslovanske dežele in v Galicijo za 238%. Iz svojega čistega dobička je tovarna darovala za narodne in dobrodelne namene 2605 K, v tej svoti pa niso všteti zneski, ki jih tovarna daruje že med letom v te namene in ki so zelo veliki in so jih deležne vse slovanske dežele. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da kupuje izdelke te slovanske tovarne in zavrača tujo robo, ker je nedopustno, da bi podpiral nasprotnike.

Madžarizacija Hrvatske. Kakor poročajo hrvatski listi, se ustanovi na Hrvatskem v najkrajšem času 12 novih madžarskih šol. Hrvati se sicer razburjajo radi teh šol, toda to razburjanje je čisto nepotrebno. »Veliki Hrvati« Taraboechia, Acurti in Frank pravijo, da ne preči hrvatskemu narodu nikak nevarnost od madžarskih šol, pač pa od srbskih. Ker se klerikaleci in frankovci v vseh stvareh strinjajo z navedenimi »bratitelji« hrvatsva, potem jim morajo pač tudi verjeti, da so madžarske šole za Hrvate blagoslov, srbske pa največja nesreča! Zakaj se torej razburjate radi madžarskih šol, vi srbofobi?

Pomlad v jeseni. G. Anton Kune iz Dol. Logatca je nam poslal kot spomin na lepo pomlad več hrusko-vega in jabolčnega cvetja.

Semenj. Dne 15. t. m. je bilo na tedenski semenj priganih 288 konj in volov, 156 krav in telet, skupaj 444 glav. Kupčija je bila pri goveji živini dobra, pri konjih pa srednja. Cena goveje živine je bila od 56 do 70 h kg žive vage.

Hud hlapec. Včeraj popoldne je prišel 32letni hlapec Ivan Možan iz Trebnja v klavnično pisarno ter tam začel razgrajati in psovati oskrbnika Antona Sliwnika. Poklicani stražnik je razgrajajoč odvedel v policijsko stražnico na Poljanah in ker je Možan tudi tam razgrajal ter ni hotel povedati imena je bil aretovan.

Nočni čuvaj — tat. Danes ponoči je zasledil policijski stražnik na ljubljanskem polju nekega nočnega čuvaja iz Siške, ko je kradel z njive usmiljenih sester peso. Naruval jo je bil poln dvokolesni voziček in mesto, da bi jo bil odpeljal domov, je romal v zapor.

Lahkomiselni potnik. Danes ponoči je neki potnik, ki je namenjen v Ameriko, pogrešil iz pod srajce pritrjene vrečice bankovcev za 100 K. Mož je djal denar in skupnem znesku 500 K v vrečico še doma in ker je potem včeraj že med potom v Ljubljano, kakor tudi tukaj po raznih gostilnah popival, se ne more prav nič spomniti, kje in na kak način, da mu je denar prešel. Če je bankovec kdo našel v železnici od Rakeka sem, ali če ga škodovanev v svoji lahkomiselnosti za kako reč dal, ne da bi bil čakal, da se mu odšteje nazaj drobiž, naj dotičnik, ki mu je o ti zadevi kaj znanega, to prijavi pristojni oblasti.

Ogenj v prekaševalnici. Snoči ob polu 12. so opazili, da gori v prekaševalnici mesa g. Karla Černeta na Poljanski cesti št. 29. Na prvo pomoč so prišli domači, potem je pa dospel na lice mesta oddelek rešilnega in gasilnega društva ter ogenj v teku pol ure zadušil. G. Črne ima 700—800 K škode in je zavarovan.

Ogrska kultura. Danes jutraj so imeli tuji pred južnim kolodvorom priliko občudovati višek ogrske kulture. Mlada mati, po narodnosti Ogrka je pestovala triletnega sinčka, kateremu je mesto nekaj drugega dala v usta svalčico ter mu jo prižgala. Deček se ni prav nič kremžil, marveč je pušil, kakor kak odrasel. Nekateri so zmajevali z glavami ter izražali nevoljo, drugi pa so se rogalili, češ, da bode fantek postal še pravi pravcati »čiku«.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 7 Slovencev in 2 Hrvata. 37 Hrvatov je šlo v Trebnje, 10 v Buchs, 5 pa in Heb.

Izobjeljeno in najdeno. Šivilja Martina Foléjeva je izgubila dva zlatna prstana z rdečim in belim kamnom. — Zasebnica ga. Marija Zvezdajeva je našla moder dežnik. — Branjevka Marija je našla svilnat dežnik. — Tehnik g. Evgen Sajovic je našel srebrno kljuko od palice.

Uradne vesti. Dne 23. oktobra t. l. bo pri okrajnem sodišču v Logatcu dražba zemljišč vl. št. 136, 165 in 229 kat. obč. Rovte, cenjenih na 6310 K. Najmanjši ponude znaša 4206 K.

Poročena električna centrala. Današnji številki smo priložili za gorenjake naročnike brošuro o poročeni električni centrali, ki jo je izdal kranjski deželni odbor.

Drobne novice.

* **Kakor pri nas.** Vseučiliški profesor dr. Srdinko je sklical v Kraljevem Dvoru nad Labo shod, na katerem bi se razpravljalo o drugem vseučilišču v Brnu. Vlada pa ga je zadnji trenotek prepovedala.

* **10.000 uradnikov odpuščenih.** Iz Carigrada se poroča, da je turška vlada odpustila iz službe 10.000 uradnikov radi nezmožnosti.

* **Atilov grob najden.** V Magocu na Ogrskem so našli grob, o katerem trdijo veščaki, da je še iz časov preseljevanja narodov. V grobu so dobili moško in konjsko okostje, zelo lično izdelane zlate gumbje in druge starinske stvari. Madžari pravijo, da je to gotovo grob kralja Atila.

* **Kot čarovnica sežgana.** V veri, da je vsled njene čarovniške zmožnosti nastala med njimi epidemična kožna bolezen, so Indijanci v sosesčini Pueblos, Mexico, priletno Juanito Imarez zaprli v njeno hišo in jo z njo vred zažgali.

* **Morsejev dvorni kaplan.** Vodja nemških klerikalcev na Štajerskem baron Morsey je imel na svojem gradu pri Feldringu kaplana, da je utrjeval njega in njegovo rodbino v krščanskih načelih. Tega kaplana so nedavno zaprli, ker je utrjeval v verskih resnicah tudi šolske deklice po § 128 k. z.

Razne stvari.

* **Odčitje severnega tečaja.** Boj med Cookom in Pearyjem traja dalje in nastali sta tudi že dve stranki: ena za Cooka in ena za Pearyja. Seveda je danes še težko reči, kako bo ta zanimivi boj končal. Glavno in odločilno besedo bo seveda spregovorila znanost. Polemika pa, ki jo sedaj delata Cook in Peary, ne le da nima nobenega pomena, temveč je tudi znanstvenikov zelo nedostojna.

* **Za samostanskimi zidovi.** V uršulinskem samostanu v Raabu so odprli pred nedavnim časom šestrazredno dekliško ljudsko in meščansko šolo. Ravnatelj je bil škofijski tajnik dr. Arpad Nitsch, učitelj petja skladatelj Viljem Mihaesek in ravnateljica samostanska predstojnica. Za samostanskimi zidovi so se morale goditi čudovite reči, kajti naenkrat je škof ukazal tajniku, da mora zaputiti mesto ravnateljja, odpustil je tudi učitelja petja in je dal šolo takoj zapreti. Kaj se je približno godilo ni težko uganiti. — Klerikaleci bodo seveda vkljub temu še naprej prodajali svoje moralne nauke.

* **Lep grof.** Na Dunaju rojeni grof Roger de Miremont je bil te dni izgnan iz Bavarske. V Monakovem se je bil oženil z precej znano damo z imenom Babette Selch. Ta Babetta se je omožila z grofom samo zato, da je postala grofica in da je dobila od svojega »moža« 2000 mark; vendar je morala obljubiti, da se bo pustila sodnijsko ločiti. Sodišče pa ločitve ni potrdilo. Grof Miremont je bil svojčas v Parizu na dve leti ječe obsojen, ker je tudi tam uganjal razne sleparije z ženitvami.

* **Strah pred bombami.** Ruski generalni konzul baron Schlippenbach se je hudo prestrašil, ko se je peljal z avtomobilom po New Yorku. Policaj za promet na križišču 34. ulice je ravno dal znamenje, da se mora jo vsi vozovi na 5. cesti ustaviti, da so mogli drugi vozovi preko ceste. Tudi konzulov avtomobil se je ustavil. Naenkrat pa strahovito poči pod avtomobilom. Baron poskoči smrtno bled kvišku in zagrabi zraven stojčega policaja za rokav, prepričan, da je kdo vrigel pod njegov voz bombo. Toda nič takega ni bilo. Za avtomobilom konzula vozeči avtomobil se namreč ni mogel tako hitro ustaviti in je zadel v kolesa prednjega voza. Temu so gumijeve cevi počile in tako je nastal pok.

* **Premeščenje polkov.** Vojno ministrstvo je baje sklenilo, da se premešča hrvatska pešpolka 70. in 78. iz Hrvatske in da pridejo vsled tega na Hrvatsko madžarski polki. Premeščenje se utemeljuje s tem, da so pri navedenima polkoma tudi srbski vojaki, ki bi baje v slučaju vojne ne bili zanesljivi. To pa je samo preteveza za premešitev, s katero hoče vlada udariti srbo-hrvatski narod.

* **Napačen princ.** Pred nekaj tedni se je nastanil v Solunu v najboljšem hotelu mlad, eleganten gospod, ki je rekel, da je princ Šehabeddin, vnuk sultana Abdul Aziza. Ko so solunski odličnjaki zvedeli, da imajo v svoji sredi tako odličnega gosta, so drli eden za drugim k mlademu princu. Ko je slednjič povedal, da se odpelje na Dunaj v svrhu nadaljevanja svojih študij, so takoj pisali v Carigrad po poseben salomski voz za prince. V Carigradu so se šadili, kakomorebiti princ Šehabeddin v Solunu, ki je vendar že več tednov v Skadru. Še bolj so se pa čudili v So-

lunu, ko se jim je t. sporočilo iz Carigrada. Generalni guverner in načelnik policije sta zopet napravila vizite pri princu, ki sta ga spromila v ječo mesto na kolodvor. Dognalo se je, da je hudi reakcionarec, ki se res zove Šehabeddin, ki pa ni s princem enakega imena v nikakem sorodstvu.

* **Čudovito hitro in ceno se napravi dandanes** — brez mesa — naravna, močna goveja juha. Treba je le enostavno popariti eno »Maggijevo kocko za govejo juho« z vrelo vodo. Tako pripravljena juha se nič ne razlikuje od domače (mesnate) goveje juhe, kajti »Maggijeve kocke za juho« so čista (najboljša) goveja juha v suhi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave. Vsaka kocka zadostuje za en krožnik (1/4 litra) tečne juhe in stane samo 6 vinarjev. Pazi naj se pa na ime »Maggi« in na varstveno znamko »zvezdo s križcem«. Druge kocke niso Maggijeve.

Telefonska in brzojavna poročila.

Nesreča.

Zagorje ob Savi, 18. septembra. Snoči se je ponesrečil 22letni delavec Anton Princ pri električni sesalki v Kisovcu. Električni tok — 3000 volt in 10 amper — mu je levo roko do kosti sežgalo. Princ je zapalil na glavni žici razpoko plasti, ki krije žico in hotel jo izolirati. Sključajnose se z mečo leve roke dotaknil žice inelektrični tok ga je vrgel na blizo stoječi zaboj. Ko se je zavedel je še sam vstavil električni tok, v kljub temu da mu je šel tok skozi život, kar dokazuje dejstvo, da ima na obeh nogah mehurje. Potem je šel sam k zdravniku in domov. Lani je bil neki delavec takoj mrtev ko se je dotaknil te žice.

Odstranjenje princea Gjorgja.

Dunaj, 18. septembra. Iz Belgrada poročajo, da je na seji staroradikalne stranke znani duhovnik Gjurić zahteval, naj stranka zastavi ves svoj upliv, da bo ustavnim pustom proglašeno, da princ Gjorgje ni več član kraljevske rodbine in da se ga iztira iz Srbije. Gjurić je bil vedno zvest pristaš Karagjorgjevičev in je za časa Obrenovičev za to svojo zvestobo večkrat trpel v ječi. Njegov nastop, ki je naperjen samo zoper Gjorgja, vzbuja vsled tega veliko senzacijo. To vest je treba vzeti s previdnostjo na znanje, ker je notorično, da se zopet od gotove strani delajo proti Srbiji vsakovrstne spletke.

Skupni proračun.

Dunaj, 18. septembra. Pod predsedstvom grofa Aerenthala je imel danes skupni ministrski svet zopet sejo, v kateri je imel v pretresu proračun za armado. Vojna uprava je svoje zahteve znižala za 29 milijonov kron, toda samo za leto 1910.

Cesarjeva garda.

Dunaj, 18. septembra. Vojni zapovednik 4. kora v Budimpešti fem. Czibulka je imenovan za kapitanlajtnanta arcerske garde.

Ogrska kriza.

Dunaj, 18. septembra. Ogrski ministrski predsednik Wekerle je bil danes v posebni dolgi avdienci pri cesarju ter mu je poročal o ogrski krizi. O cesarjevi odločitvi se še nič ne ve.

Carjev obisk v Italiji.

Berolin, 18. septembra. Poročila iz Petrograda javljajo, da ostane car na Krimu do konca marca prihodnjega leta in torej letos ne napravi naznanjenega obiska.

Carigrad, 18. septembra. Grški listi potrjujejo vest, da je dobil ekumenski patrijarh obvestilo, da ga sprejme ruski car, ko se bo peljal mimo Carigrada na ladji »Standard«.

Maroko.

Pariz, 18. septembra. Sultan maroški je premaganega in ujetega svojega nasprotnika Rogija dal ustreliti.

Pogled v elektrotehniko.

Dne 22. oktobra preteklega jubilejskega leta je bilo 25 let, kar je stekla prva javna električna železnica na Avstrijskem, to je bila železnica iz Medlinga v Bril, ki je dolga le par kilometrov. V promet je spravila to železnico tedanja firma Siemens & Halske.

Dandanašnje je v Avstriji nad 1000 km električnih železnic in teško bi bilo sedaj, pri tolikem prometu naših velikih mest, odpravljati promet v mestih samih, pa tudi v okolici brez tega prometnega pripomočka.

Že dolgo pa so zadače elektrotehniko posegale čez navadni cestni promet, in povsod se delajo ali vsaj pripravljajo velike železniške proge z električno trakcijo. V kratkem se pripravi v električno železnico s tokom na smenjavno z eno fazo, spodnje-

avstrijska - štajerska alpeka železnica in St. Pöltna v Marijino Celje (livarno), ki je dolga 91 km, s tračnicami, razdaljenimi 76 cm; s tem je započeta vrsta elektrificiranja celotnih železnic. Za to prezidavo, ki jo je deželni zbor nižjegaavstrijski oddal tovarnam Siemens - Schuckert na izvršitev, se je ta deželni zbor odločil spriče cele vrste večjih vodnih sil, ki naj bodo po električnem prenosu preoddajale potrebno energijo v vlakovnem prometu in preskrbovale mnoge tovarne in kraje ob železnici z električno silo in lučjo.

Hudournik, prej divjajoč z višin navzdol in pustošeč vso okolico, se dandanašnji v strugi zajame in napelje na turbino in moderni dinamo-generator proizvodi električni tok visoke tegnitve; ta tok se napelje na stotine kilometrov naokoli, da po znanih lesenih in železnih drogovi, z bakreno žico deli po celi deželi ceno moč in luč in plodi podjetnost v industriji.

Tovarne Siemens - Schuckert, nastale leta 1904 po združenju tovarne Siemens & Halske in Schuckertovih tovarn, se bavijo s sestavljanjem velikih električnih central na vodno silo že dolgo let, kakor s specialiteto. Tudi preteklo leto so postavile obilo takih naprav z vodno silo. Najrazsežnejše izmed njih so tele:

Naprave električne akcijske družbe Stern & Hafferl v Gmundnu; te naprave, ki oddajo v vas Salzkamergut (Solnograško) električno energijo za luč, silo in železnice se dele v 5 central: 1. Naprava na slapu Travnje (Trauenfallwerk), 2. naprava v Offensee I (Offenseewerk I), 3. naprava ravno tam II, (Offenseewerk II), 4. naprava na črnem jezeru (Schwarzensee), 5. naprava v Gosovi (Gossau).

Združena sila teh 5 central, ki so zanje napravile vse stroje in razdaljevalnike (Schaltanlagen) tovarne Siemens - Schuckert, znaša 30.000 konjskih sil; skupno napeljana omrežje bo posegalo od Halstadta do Halajna pri Solnogradu in od Eferdinga na Donavi do Linca ter bo imelo 25.000 volt tegnitve.

Na Gornjem Avstrijskem se je napravila pri Klauzu na reki Štajer za firmo Hofmann & Co. centrala s kakima 2000 konjskima silama.

Na Tirolskem in Predarlskem je posebno obilo takih naprav, med temi: centrala v Andelsbuhu s 1000 konjskimi silami in omrežjem okoli 160 km dolgin, ki prepreza vso Predarlsko in Algau na Gornjem Bavarskem; centrala Landek s 8000 konjskimi silami; centrala Rovte (Reute) s 3000 konjskimi silami; slednjič naprava Sarca - Werke pri Arko v Južnih Tirolah dosedaj s 7500 konjskimi silami, ki je last mestne občine trientske in ki izkorišča 35 metrov visoki slap reke Sarke, preskrbuje velik del Južnih Tirolov z lučjo in električno silo ter daje električno moč tudi nanovo zgrajeni električni železnici iz Trienta v Malé. Električni tok te naprave ima 20.000 volt tegnitve.

Na Štajerskem je zidala tvrdka Siemens - Schuckert izmed drugih, električno napravo Nemška Bistrica-Pekovo, dosedaj z 8000 konjskimi silami; naprava je last tvrdke Bus & Co., in sega s tegnitvijo 20.000 volt po velikem delu Štajerske do pod Gradeca.

V delu so še izmed drugih na Nižje Avstrijskem za deželo Nižje Avstrijske naprave Vinerbruck s 4000 konjskimi silami, Tribenbach s 2000 konjskimi silami in rezervna naprava v St. Pöltnu z dvema motorjema Diesel po 800 konjskih sil. Poslednja naprava se izroči v kratkem prometu in bo, kakor smo že rekli, dajala električni tok za nižjegaavstrijsko deželno železnico iz St. Pöltna v Marijino Celje (livarno). Avstrijske tovarne Siemens - Schuckert imajo okoli 4200 uslužbencev in so s skupnim kapitalom 26 milijonov kron, največje elektrotehnično podjetje v Avstriji.

Na Kranjskem in Goriškem zastopa firmo gospod inženir Aleksander Hanhart v Ljubljani, Sodnijske ulice in Miklošičeva cesta št. 26 (tik

Za prebitalce mest, uradnike l. t. & Proti tatkovam prebitalca in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav absolutno potrebno do mesta zdravila prijeti. Med av. Reizlitz priprek", ter vpliva na prebitanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Stančija vija 2. K. Po poštnem povračilu razpoložljivo za zdravilo vsak dan. 1. K. MOLL, a. t. hr. dvorni zalagatelj na DONAJ, Tschelbach 9. V lekarnah ne dajo le izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, namamovan s varnostno znamko 8 8 - 13

S dobi povsod!
Kalodont
Nemška pasta za zobno čiščenje
Vsebuje najkakovostnejše sestavine
za popolno čiščenje zobne površine
in prepreči nastanek zobne kariesa

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izberite dobro znano
antiseptično
Melusine ustna in
zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetne vonave in ustni
steklenice s navodilom 1 K.
Hi gorodnima gospoda M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.
Vse izberne Melusine ustne in zobne
vode je najboljšo sredstvo soper zobobol,
odstranjuje neprijetne vonave in ustni
neprijetnosti pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čamo. Obenem pa prosta, polnopravna
steklenice Melus. ustne in zobne vode.
Dovolimo, da to javno omenimo, kar
je res hvala vredno.
Leopold Gangl, mestni tajnik
Metlika, 24. aprila 1908.
Dož. lekarna Mil. Lousteka
v Ljubljani; Rastljava cesta št. 1
volog novoprijetega Fran. Jos. v
vzroči. mostn. 80 38

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Mirko Dežela v Idriji nabral v gostilni g. M. Kobala 4 K. — Dijaki in dijakinje Loške doline 45-51 K. Iz sočutja do bližnjega se usodnega 20. septembra daruje g. A. Klun v Stainachu 5 K s pripombo: Zivela zavednost in pravica! — G. Franjo Sebre v Zagrebu prigodom svojega rojstnega dne ker je Slovenec in se ne da tlačiti od Svabov pošilja 5 K. — Gosp. Katina Guštinova v Metliki 2 K v spomin 20. septembra. Skupaj 61 K 5 h. Srčna hvala! Živelii!
Za Vistijski konvikt: Rodbina Tomčeva 20 K, mesto venca na krsto umrlega prijatelja Leopolda Gangla. Srčna hvala! — Vsoto smo izročili g. I. Dimniku v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 18. septembra: Franja Eržen, pe-kova hči, 2 mes. Cesta na loko 18.
Dne 14. septembra: Uršula Žagar, zasebnica, 72 let. Salendrova ulica 4. — Benedikta Lončar, kleparjeva hči, 1 mes. Streliska ulica 15.
Dne 15. septembra: Viktorija Zelenc, blaginjičarka, 35 let. Poljanska cesta 6.
V deželni bolnici:
Dne 5. septembra: Marija Pečar, delavčeva žena, 28 let
Dne 6. septembra: Alojzij Poljanec, kevaški vajenec, 18 let.
Dne 8. septembra: Marija Peksa, delavka, 19.
Dne 9. septembra: Jurij Precil, hlapec, 63 let.
Dne 10. septembra: Marija Šimonc, gostja, 73 let.
Dne 11. septembra: Franja Flerin, postestnikova hči, 17 let — Marija Orehek, gostja, 63.
Dne 1. septembra: Marjeta Kopač, dničarica, 51 let.
Dne 14. septembra: Kristina Požar, knjigovozova hči 2 mes. Radeckega cesta 2.
Dne 14. septembra: Franja Kapus, zasebnica, 27 let.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 18. septembra. 1909

Termin

Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 1380
" " april 1910 " 50 kg K 1391
" " okt. 1909 za 50 kg K 964
Koruza za maj " za 50 kg K 7-07
Oves za oktober 1909 za 50 kg K 7-34

Efektiv.

5—10 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vitno nad morjem 508-2. Srednji letni tlak 750-0 mm.

sept.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
17.	9. sv.	738.4	16.1	sl. sever	oblačno
18.	7. sv.	735-0	14.3	sl. vzh. vzh.	dež
	2. pop.	732.7	17.7	brezvetr.	"

Srednje včerajšnja temperatura 15.4°, norm. 14.6°. Padavina v 24 urah 0.8 mm.

Marije Zorac roj. Jeglič
ki je po dolgi mučni bolezi, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajočo, snoči ob 11. uri v 47. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb predrage pokojnice se vrši v nedeljo, dne 19. septembra ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalos. Sv. Petra cesta št. 21 na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. zadušne maše se bodo služile v več cerkvah.
V Ljubljani, 18. septembra
Frane Zorac
soprog.
3516

Mlin in žaga
v St. Rupertu na Dolenskem se
proda ali odda v najem s l. nov.
Dr. J. Kolšek, Laški trg (Štajersko).
3470-1

Izprašan
strojnik
išče službe. Nastop takoj ali po do-
govoru.
Ponudbe na upravnishvo „Slov.
Naroda pod „strojnik“. 3504-1

Klavir
(Stutzflügel) jako dobro ohranjen,
se ceno prodaja.
Več se izve v Puntigamski zalogi
na Marije Terezije cesti 16. 3514-1

Kupujem vsakrno množino
surovega masla
(navadnega in čajnega)
jajca in poljske pridelke.
Ponudbe pod: Josip Zupan,
Via Kasserna 13, Trst 3486-1

Iščem
Marijo Brišček roj. Živanot
v Lozicah pri Vipavi,
prebivajočo v Trstu.
Viktor Rupnik v Sarajevu, Appelova
obala št. 42. 3472-1

V Ljubljano želi
trgovski sotrudnik
star 19 let, slovenskega, hrvaškega
ter nemškega jezika vešč in izurjen v
manufakturni, špecerijski in železnin-
ski stroki. — Naslov pove upravnishvo
„Slovenskega Naroda“. 3471-1

Spretna šivilja
se priporoča cenjenim damam.
Učenke se sprejmejo.
Ljubljana, Stari trg št. 19. II. nad-
stropje št. 5. 3503-1

Ugodna prilika!
Dobro idoča
restavracija
tik novozgrajenega kolodvora ob novi
železnici na Gorenjskem v zelo ob-
ljudnem industrijskem kraju, koder
je več tisoč tovarniških delavcev, se
ugodnim potom prodaja.
Več pove upravnishvo „Sloven-
skega Naroda“. 3469-1

Češplje
prave, sveže, 3459-1
kupi je vsako množino
za ceno K 240 mernik = kg 28,
proti takojšnjemu plačilu, postavljene
v žganjarno v Ljubljano
tvrdka M. Rosner & Ko.
veležganjarnica sadja v Ljubljani,
poleg Koslerjeve pivovarne.

Zastonj
dobite vzorce najmodernejših angleških, francoskih in avstrijskih izdelkov
vseh vrst sukna, ševitov in drugega volnatega blaga, flanela in barhentov
za obleke, kostume, krila, bluže in perilo. Vzorci platna, gradla, posteljnega
blaga, šifonov itd. za opreme.
Samo izvrstno blago
velikanske izbire. Cenovnik na zahtevo. Pri naročilu vzorcev naj se
navede natančen naslov in željeni predmeti.
.. Največja modna vsotirnica in razpošiljalnica modnega blaga ..
Komenda Janda & Oje.
Hilsholburg, Mikšič nam. št. 13, Moravsko. 3477-1

3515-1 **Velika**
meblovana soba
v sredini mesta se odda.
Natančneje Pred škofijo 18. II. levo.

Stanovanje
z eno sobo, kuhinjo in drvarnico, se
odda za mesec november. 3404-6
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Učenko
sprejme narodna konfekcijska za dame
in deklice M. Kristoflič Bučar na
Starom trgu št. 28.
Prednost imajo one, ki znajo
nekoliko šivati. 3456-2

Brivski pomočnik
se sprejme s 17. septembrom ali
takoj Plača po dogovoru.
Ponudbe sprejema Rudolf An-
derwald, brivce v Celu 3411-3

Absolviran
šestošolec
po narodnosti Moravec, išče službe
v kaki slovenski lekarni kot aspirant.
Priprane ponudbe pod naslov:
Lekarnar Jos. Ančič v Ribnici,
Dolenjsko. 3462-2

2 mlajša dijaka
ali 2 deklici iz boljše hiše, se sprej-
meta na stanovanje v bližini realke.
Na razpolago je klavir in kopalna
soba.
Naslov pove upravnishvo „Slov.
Naroda“. 3434-3

Hotel Tivoli
odda 3419-6
več mesečnih sob
od 24 K naprej.

10 kron
vsakdanjega zaslužka
za vsakega.
Zastopniki se iščejo povsod, tudi
v majhnih krajih. 3512-1
Pošljite svoj naslov na firmo Jak.
König, Dunaj, VII./3, Postamt 63.

Gostilna 3463-3
Zeleni hrib
nasproti dolenskega kolodvora,
priporoča svoja
izborna vina in vedno topla in
mrzla jedila. Cene so zmerne.
Istotam se za ugodno ceno odda so-
bna ali dve jako lepi sobi
s pohištvo ali tudi brez pohištva.

Dr. Derganc
zopet ordinira.
Komenskega ulica št. 8.
3444-3

Več spretnih 3508-1
čevlji, pomočnikov
sprejme takoj Ivan Pih, čevljarški
mojster v Sp. Šiški pri Ljubljani.

Jedilne gobe
v vsaki množini kupuje in išče zaneslivo
prodajalco veletrgovina S. Adler, Haidl
pri Eisensteinu, Č. Ško. 3512-1
Prosi se vzorci z navedeno množino.

Preklic.
Obhajujem, da sem dne 31. ju-
lija 1909 na Jesenicah razžalil gosp.
Otokarja Jedlička in obhajujem
svoje neprevidne besede ter se mu
zahvaljujem, da je odstopil od težbe.
Jesenice, 19. septembra 1909.

3507 **Saton Mertelbauer.**
**Signorina Italiana di Firenze (To-
scana)** con bella pronunzia dà
**lezioni di conversazione e
grammatica**
a persone grandi ed ai fanciulli. Per
combinare prega venire ciascun giorno
dalle 9-10 Dalmatinove ulice št. 7,
I. piano. 4349-3

Ceno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
perja K 960, boljšega K 2,
K 12-, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18-, K 24-, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30-
K 36-. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 3260-3

Restavracija
pri „Levu“
v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16
priporoča svoja izborna dolenskega,
štajerskega in istrjanskega vina, pun-
timansko marono pivo in vedno
topla in mrzla jedila po primernih
cenah.
Ivan Kelan
restavrater. 3479-1

Glancine
Najboljši
štrub na lesk
Po Glancinu je likano
perilu najlepše.
FRIEDRICH SCHULTZ in. & K.
Hob
in Lipsko.
Zelo svetloba in svet
razsvetljuje v Ljubljani, Zala
vrednosti na Dunaju 100g.

Resna
ženitna ponudba.
Trgovec, star 24 let, 3 lepo no-
vourejeno, dobro idočo trgovino v
lepem industrijskem kraju na Kranj-
skem, se želi seznaniti v surho ta-
kojšnje ženitve s pridno, pošteno go-
spico v starosti 20 do 24 let, ki ima
nekaj tisoč kron premoženja ter ve-
selje do gospodinjstva, oziroma do
trgovine.
Resne ponudbe s sliko, ki se urne,
naj se blagovito pošiljati do 10.
oktobra 1909 pod „Promet 50.000“
na uprav. „Slov. Naroda“. 3571-1
Stroga tajnost zjamčena.

Ivan Šuštrik starejši iz Semiča
št. 13 prodaja prestovalno
hišo v Semiču št. 7.
V tej hiši je prodajalna z meša-
nim blagom, ima 6 sob in 2 skladišči;
dalje je v hiši trafika in se prodaja
tudi smodnik. Preda tudi vse blago,
ki se nahaja v prodajalni. Stara trgo-
vinska hiša je pred cerkvijo in je v
njej prodajalna še 60 let.
Kdor hoče kupiti, ne ceno pri
gospodarju. 3460

Lezioni italiane.
Conversazione, grammatica, letteratura.
S'annuncia dal 15 di questo mese
Dalmatinova ulica 5 al pianterreno.

2 popolnoma udomačena
lisjaka
se prodasta.
Več pove Josip Goropovšek v
Trbovljah na Štajerskem. 3497-2

Odda se mesečna
meblovana soba
s posebnim vhomom v bližini glavne
pošte.
Naslov pove uprav. „Slovenskega
Naroda“. 3437-3

Dve deklici
iz dobre rodbine se vzameta na hrano
in lepo stanovanje. Vrt in klavir na
razpolago. 3397-3
Vprašanja do 18/9 M. K. Bled,
Zaka 85.

Lepa poln stas
dobre deklice in gospe vsake
starosti, ako rabijo samo mojo
najnovejšo **cremo** za prsi ali
prano vodo, ki se rabi samo
na zunaj edino zanesljivo učin-
kujoče sredstvo, zjamčeno ne-
škodljivo. Cena K 3-, K 5-, in K 8-.
Zraven stadijoče milo 60 h. — Po povzetju
pošilji ga. Käthe Menzel, Dunaj II., Fra-
terstrasse 63, II. nadstr., vr. 7, 0 0 20

Kupim dobro ohranjene
sode za vino
od 15 do 25 hektolitrov.
Naslov se izve pri upravnishvu
„Slov. Naroda“. 3131-12

Hiša na prodaj:
V Spodnji Šiški se prodaja iz proste
roke hiša, obstoječa iz 4 prostornih
stanovanj, nekoliko vrta in 1449
štirijskih m sveta zraven hiše.
Več se izve pri lastniku tiše v
Sp. Šiški. Kmetiška ulica št. 211.
3290-6

Popolna
spalnična oprava
„Renaissance“, motna, malo obrab-
ljena: 2 postelji, 2 nočni omari,
1 umivalna miza, 2 omari, 1 de-
koracijski divan s stolmi, se pod
roko najcenejše prodaja.
Več se izve v Kolodvorski
mici št. 6, v delavnici. 3474-2

Sprejmejo se takoj
3 prodajalci
(natakarji) v kantini domobranske
vojašnice v Ljubljani. Sprejmejo se le
pošteni in zanesljivi, tudi začetniki.
Plača po dogovoru
Več ravnotam 3444-5

Ribolov
je kupil M. Černe, hotel „Petran“,
Bled, na Idriji od kranjske meje
do Sv. Lucije.
Jzdaja ribje karte
in
prodaja postrvi
do 5 kg teže. 3417-3

Prva vinska zadruga v Krškem.
Dne 4. oktobra ob 3. popoldne
se vrši
v gostilniških prostorih gospoda Gregoriča v Krškem
1. občni zbor
s sledečim dnevnim redom.
1. poročilo pripravljalnega odbora;
2. volitev odbora;
3. volitev nadzornikstva;
4. volitev revizijskega odbora;
5. poučni govor: „Kako ravnati z grozdem, moštom in vinom?“
6. glasovanje.
Pripravljalni odbor.

trgovski sotrudnik
izurjen v špecerijski in železninski
stroki išče službo.
Naslov pove upravnishvo „Slo-
venskega Naroda“. 3439-3

Izurjen mlekar
išče do 1. oktobra službe
na deželo ali v mesto.
Ponudbe na upravnishvo „Slo-
venskega Naroda“. 3375-3

Brivnica
brez vsake konkurence, v večjem in-
dustrijskem kraju na Kranjskem, s
stalnimi dohodki, se prodaja vsled
rodbinskih razmer. 3451-2
Ponudbe pod „Sreča“ poštno
ležeče, glavna pošta Ljubljana.

Izvežbano
prodajalko
za konfekcijsko in drugo blago se
išče za Ljubljano, proti plači in
proviziji. Zahteva se primerna var-
ščina.
Kje, pove upravnishvo „Sloven-
skega Naroda“. 3457-2

Stalne krajevne zastopnike
sprejme proti mesečni gotovi plači 100 K
poleg dobre provizije velika avstrijska banka
za prodajanje oblastveno dovoljenih srečk
na mesečne otroke.
Ponudbe pod „živiljske sreče“ na
upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 3369-3

Mademoiselle Andrée Prévot
(Parisienne)
Institutrice brevetée
reprend les leçons de français le
1er Octobre Pour tous les renseigne-
ments, s'adresser chez Madame Li-
pop, Stari trg št. 1, II. nadstropje,
desno. 3448-2

Kupim v Ljubljani ali v Kamniku
hišo z velikim
vrtom
ali v ta namen pripravnim prostorom.
Natančna obvestila in pogoje
pod naslovom „P. G.“ v Višnji gori.
3367-3

Sprejme se spreten
manufakturiist
prva moč, za večjo trgovino z me-
šanin blagom na Spod. Štajerskem.
Naslov pove upravnishvo „Slov.
Naroda“. 3410-3

Dijaki ali gospodične
se sprejmejo
na hrano in stanovanje
pri boljši rodbini.
Naslov pove upravnishvo „Slo-
venskega Naroda“. 3272-6

Dve elegantno opremljeni
S O B I
z električno razsvetljavo in kopalnico
za enega ali dva gospoda, se
tako odda.
Več na Elizabetni cesti št. 6,
I. nadstropje, desno. 3455-1

J. KORENČAN
Ljubljana, Stari trg št. 5.

Trgovina z norimberškim
in galanterijskim blagom
na drobno in na debelo.

: Velika zaloga pletenin :
kakor nogavic, srajc, maj,
spodnjih hlač, otroške
:: obleke itd. ::

3558 43

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Stöckla spadajočih premičnin se vrši na javni
sodni dražbi

v Starem trgu pri Ložu v ponedeljek, dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. ure.

Prodaja se razno spacersko in mašinsko blago, železnina,
in galanterija (oblačilno blago, klobuki, rute, srajce, nogavice, čipke, tra-
kovi, kava, okerija, milo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pohištvo,
slamareznice) in drugo.

Prodaja se pa tudi vse na 7000 in 12.000 K cenjeno blago skupno
ali v partijah iz preste roke

Ponudbe z 10% varščino sprejema do 17. t. m. dop. upravitelj kon-
kurzne mase

Jakob Kogej
c. kr. notar v Ložu

F426-5

Podjetje betonskih stavb 4518 41

Bratje Seravalli & Pontello

Slomšove ulice 19 Ljubljana Slomšove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic,
postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodometov,
korit in vodovodnih muštev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in
desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. Cena najnižja. Jamstvo.

Zastopnik svodov patent „Thru“.

Prva borovska orožnotvorniška družba

Peter Wernig

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem.

C. kr. dverni dobavitelj, iznajditelj in izdelovalec »Triumph Rifled vrtanja« in »Werni-
govega univerzalnega vrtanja« z najgostejšim, neprekosljivim vrtanjem, kakršnega še
ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah.

2244-15 P. n. lovem priporoča svoje

izdelke prve vrste in pa kakor pero lahke tricevke, kratke
lovske puške, dvocevke za šibre in kroglice, risane dvocevke
(Bockgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke puške in pa
Wernigove strelne puške.

Novost! Priporočam svoje puške za kroglice, kaliber 93 mm, preizkušene na
različne strele. Kot največjo novost za dvocevke za šibre in kroglice
priporočam patrone z niklajstom p aščem 93 mm s svinčeno ostro
in 93 mm patrone z legiranimi strelimi in papirnim vodom. — Cenovnik zastoj in franko.

Josipina Herrisch

v Ljubljani, Židovska ulica šte. 7

priporoča svoje bogato 3460-2

zalogo čevljev

za gospode, dame in otroke.

Zunanja naročila točno.

Naznanilo.

Podpisana vjudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem z današ-
njim dnem prevzela dobro znano **restavracijo**

„PRI LIPI“

v Ljubljani, v Židovski ulici šte. 5.

Točila bodem pristna dolomenska vina kakor tudi pristni kranjski
teran ter vedno sveže marčno pivo. — Za gorka in mrzla jedila bode
vedno skrbljivo, ravnotako se sprejemajo abonenti na hrano. — Postrežba
točna, cene nizke.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam slavnemu občinstvu ter bi-
ležim z odličnim spoštovanjem

Fani Plapper.

3442-3

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI 38

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“

Ljubljana

Stari trg št. 9

velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.

Trpežno blago. — Cene solidne.

Točna postrežba.

Avg. Agnola

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana,
svetilk, zroal, šip, ko-
zarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda

po najnižjih cenah.

Ustanovljeno leta 1845.

Edini zavod

v Ljubljani

za kemično čiščenje obleke
ter zastorjev, barvarija in
likanje suknja

JOS. REICH

Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice šte. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!

gospodinja, trgovca in živinorejca.

Najboljša in najcenejša postrežba

za d. ogve, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tudi po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
dline in posiljalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebščine, kirurška obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, voski in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumna in
kremjaka. — Zaloga svežih ma-
neralnih ved in soli za kopeli.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, ocojan, kolmeš,
krmlino apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

Anton Kanc

Ljubljana, Židovske ulice št. 1.

Kupuje po najnižji ceni raz-
slična (rože), cvetja, korenine, seme-
na, skorje itd. itd.

Vabilo

ustanovnemu občnemu zboru
hotelske deln. družbe „Triglav“ v Ljubljani

kateri se vrši

dne 26. septembra 1909 ob 11. dopoldne
v Grand hotelu „Triglav“ v Bohinjski Bistrici

z nastopnim dnevnim redom:

- Poročilo koncesionarjev:
 - a) račun o ustanovnih stroških;
 - b) potrdilo o uplačeni glavni v znesku 100.000 K;
 - c) poročilo o pridobitvi hotela „Triglav“;
- Ustanovitev hotelske delniške družbe „Triglav“ na podlagi od vlade
odobrenih pravil;
- Velitev upravnega in nadzornega sveta;
- Nakup poslopij in zemljišč pri hotelu „Triglav“ in ob bohinjskem
jezeru in hotelske opravke;
- Izdaja druge emisije v znesku 100.000 K;
- Eventualni nasveti.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1909.

Dr. Vinko Gregorič l. r. Ivan Hribar l. r. Aleksander Kudovertnik l. r.

3468

3414 4 Priporočam svoje sedaj izdelano

perilo, platno in bombaževino

za rjuhe in drugo perilo.

Krasni vzorci pravih švicarskih vezil in namiznih
oprav tudi za kavo in čaj, žepnih rut in brisalk,
nogavice in otročje pletenine.

Opreme za neveste.

Lastna šivalnica, pralnica in likalnica.

vse na električnem obratu.

Znano dobro blago in nizke cene.

Ljubljana **Anton Šarc** Sv. Petra c. 8.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
Podrožico), Celovec.

7-25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
ce, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago,
Draždane, Berlin.

11-40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

3-32 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosu-
plje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-28 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico,
drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
Podrožico), Celovec.

6-23 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico),
Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
Podrožico) Prago, Draždane, Berlin.

8-42 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbič, Gorica, drž. žel., Trst, c. kr. drž.
žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praz-
nikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbič, od
1. julija na progi Ljubljana juž. žel., —
Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-25 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

7-05 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči: Osebn. vlak v Kamnik.
(Le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (južne železnice)

7-12 zjutraj: Osebn. vlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiča, Jesenice,
Gorice, Trsta, Trbiča.

8-52 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-23 dopoldne: Osebn. vlak iz Berlina,
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Podrožico in Trbič, Gorice, drž. žel.,
Jesenice, Trbiča.

2-58 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja,
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-15 popoldne: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiča, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž.
žel., Jesenice, Trbiča.

6-40 zvečer: Osebn. vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Jesenice.

8-42 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiča, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenice, Trbiča.

9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-08 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano (državne železnice)

6-46 zjutraj: Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 dopoldne: Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.

9-55 zvečer: Osebn. vlak iz Kamnika.
(Le ob nedeljah in praznikih).

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednje
evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Salon za damske klobuke

A. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Stari št. trg 21. Podružnica v Kranju.

Sprejema se že sedaj

zimске klobuke v preformanje in popravilo

ter se obenem priporoča cenjenim damam
za nadaljno naklonjenost. 1501-26

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Najnižje cene. Zunanja naročila izvršujem točno.

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi je ima edini izdelovatelj za slovensko deželo **Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.**

Ravnostam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: **Ivan Jelačin v Ljubljani.** 1653-43

Pozor! Priporočam pred. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna opekna in stavbna dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako niski ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire. Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako niskih cenah.

Z velespoštovanjem

1478-19

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice št. 26.

Prodaja se hiša z gostilno

v Ajdovščini, v sredini trga; kraj je močno obljuden, mnogo trgovine in industrije, železniška postaja. Hiša je enonadstropna, več sob in z vsemi drugimi potrebnimi prostori preskrbljena, popolnoma v dobrem stanju. Več pove H. Stibel, Trst, ulica delo Scoglio št. 3. 3378 2

Josip Ahčin

krojaška obrt.
Vegova ulica št. 12 v Ljubljani
se priporoča za 2423 6

Izdelovanje oblek.
Najfinije delo. Najnižje cene.

Pozor! Pozor!

Najceneje se nakupijo vse

šolske

: potrebščine :

pisarniški in ovijski papir, zvezki, svinčniki, radirke, risalno orodje, črnila, mape itd.

: šolske knjige :

pri 3413-6

Ivanu Bonaču

v Šelenburgovi ulici
nasproti c. kr. glavne pošte.

Svoji k svojim!

Velika zaloga
juvelov, zlatnine, srebrnine različnih ur in oči. 351 38

Blago prve vrste. Solidna posrežba. Cene najnižje. Lastna delavnica za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec. Ljubljana, Wolfove ulice 3.

Keil-ov lak

3091-4

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Pestovna: Anton Ditrich.
Škofja Loka: Matej Žigon

dobiva se vedno pri

Radovičica: Otto Homan.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Rudolfovo: I. Picsek.

Črnomelj: Anton Zorc.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Kranj: Franc Dolenz.
Kočevje: Franc Loy.

najboljši plesk za marmorne tla.
Keil-ova bela glazura za omivalne mize 9 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90 „
Keil-ov lak za pozlačenje okvirov . . . 40 „
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah
Keil-ova pasta za čevlje 30 „

Fotografski umetni zavod Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: reproduciranje, povečevanje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini.

365-37

Le enkrat

izvolite si ogledati veliko izbiro v največji narodni konfekciji

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana. Stari trg št. 28. Ljubljana.

Posebno krasno

3927-48

BLUZE

domače halje, krila predpasnike, otročje obleke in krstne oprave. Najboljše perilo in vse modne predmete za gospode in gospe. Po pošti natanko po naročilu. Cene radi majhne režije najnižje.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah

ter

3349-8

vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmernih cenah

L. Schwentner

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 3 (poslople „Mestne hranilnice“).

Šolske potrebščine vseh vrst

se dobe po najnižjih cenah

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

Klobuke slavnike

cilindri in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča

IVAN SOKLIČ.

Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole, učiteljske in licej, za obrtne in strokovne kovne šole

ima

v najnovejših izdajah v zalogi

„Narodna knjigarna“

v Ljubljani

v Prešernovi ulici šte. 7.